

ΤΑ ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΤΕΥΧΟΣ 9

ΙΟΥΛΙΟΣ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ
1956

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ

ΗΛΙΑ Π. ΣΑΚΚΟΥΛΑ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ • ΒΑΣ. ΣΟΦΙΑΣ 6 • ΤΗΛ. 71-048

Το μόνον ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ
πού έξυπηρετεί τούς φοιτητάς:

- Ιατρικῆς
- Νομικῶν
- Οικονομικῶν καὶ
Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν.

*Απαντα τὰ συγγράμματα τῶν
κ. κ. ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ἐκδίδονται
καὶ πωλοῦνται παρ' ἡμῶν, ὡς
καὶ ἅπασαι αἱ σημειώσεις
ἐκδίδονται τῇ ἐγκρίσει αὐτῶν.

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΗΛΙΑ Π. ΣΑΚΚΟΥΛΑ

ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΣΟΦΙΑΣ 6 • ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 71.048

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ •

Ι
Ο
Υ
Λ
Ι
Ο
Σ
Σ

Σ
Ε
Π
Τ
Ε
Μ
Β
Ρ
Ι
Ο
Σ

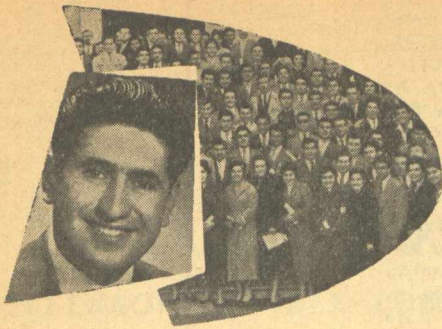
1
9
5
6

Μηνιαῖο ἀγωνιστικὸ ὄργανο πνευματικῆς καλλιέργειας ΤΑ ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ, ἐκδίδονται ἀπὸ τὴν Ἐπιμορφωτικὴ Φοιτητικὴ Ἐνωση Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καὶ διευθύνονται ἀπὸ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ. —
Συνδρομές: Γιά ἐπιστήμονας καὶ φοιτητάς: ἑξαμηνιαῖες 20 δρ., ἐτήσιες 40 δρχ. / γιά τοὺς ὑπόλοιπους: ἑξαμηνιαῖες 40 δρ., ἐτήσιες 80 δρχ. / γιά τὸ ἔξωτερικό δολλάρ. 3.
Ἐπεύθυνος ἐκδόσεως σύμφωνα μὲ τὸν νόμο: Μιλτ. Καραγιάννης, ὁδὸς Μητροπόλεως 82.
Ἐμβάσματα καὶ ἐπιταγές: πρὸς τὸν Γ. Παπαγεωργίου, Πανεπιστημιακὴ Λέσχη, Βασιλίσσης Σοφίας 36 ἢ Ταχυδρομικὴ Θυρίδα 103 / Περίοδος Α', Χρόνος Β', ἀριθμ. τεύχους 9.

Ἡ ἠθικὴ πορεία
τοῦ ἑλληνισμοῦ

Ἡ Ἑλλάς μὲ τὴν σταθερὴ τῆς στάση γιά τὴν δικαίωση τῶν Ἑλλήνων τῆς Κύπρου, εὐρίσκεται καὶ πάλι στὴν πρωτοπορίαν τῶν λαῶν, πού ἀγωνίζονται νὰ θυμίσουν σ' ὁλόκληρο τὸν κόσμον τὸ τὸ χρέος τοῦ ἀπέναντι στὶς ἀρχές τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δικαιοσύνης. Σὲ μιὰ περίοδο, πού οἱ θυσίες ἑκατομμυρίων νεκρῶν καὶ ἀκρωτηριασμένων τῶν τελευταίων παγκοσμίων συγκρούσεων ἀρχίζουν νὰ χάνουν τὴν σημασία τους στὴ συνείδηση ὀρισμένων δυνατῶν τῆς γῆς, ἡ Ἑλλάς ὀρθώνει τὸ ἠθικὸ τῆς ἀνάστημα γιά νὰ ἀξιώσει τὴν δικαίωση τῶν αἱματηρῶν ἐκείνων ἀγῶνων. Καὶ ἡ δικαίωση αὐτὴ μπόρεῖ νὰ πραγματοποιηθῆ μόνον μὲ τὴν καταδίκη τοῦ ἀποικισμοῦ καὶ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Κύπρου.

Ο ΦΟΙΤΗΤΗΣ

Ἀγαπητοὶ συνάδελφοι,
... Ὁ πρόεδρος τῆς Ε.Φ.Ε.Π.Θ.
κ. Χαράλαμπος Παπαδόπουλος
μιλάει γιὰ μιὰ σημαντικὴ ἀνάγκη
τῶν φοιτητικῶν ὁργανώσεων.

Ἀπὸ τὴν πείρα πού ἀποκτᾷ κανεὶς μὲ τὴ συμμετοχὴ του στὶς συλλογικὲς προσπάθειες τῶν φοιτητῶν θγαίνει τὸ ἀκόλουθο συμπέρασμα: Ὅτι οἱ φοιτηταὶ πρέπει νὰ ἀποκτήσουν τὴν καθοδήγηση τῶν πανεπιστημιακῶν ὀρχῶν.

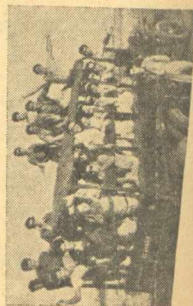
Ὁ διορισμὸς καθηγητῶν ὡς συμβούλων στὶς φοιτητικὲς ὁργανώσεις τοῦ Πανεπιστημίου μας δὲ εἶχε κυρίως ἀγαθὰ ἀποτελέσματα σὲ δύο σημεία: Πρῶτα δὲ ἐξασφάλιζε τὴν συνέχιση μιᾶς ὀρθῆς πολιτικῆς σ' ἓνα σύλλογο καὶ δεύτερον δὲ ἀποτελοῦσε μιὰ πρόσθετη ἐγγύηση γιὰ τὴ σημασίᾳ τῆς ὑπάρξεως καὶ λειτουργίας ἑνὸς φοιτητικοῦ συλλόγου. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ δὲ προσελκύνονταν οἱ καλοὶ καὶ οἱ ὀξιοὶ φοιτηταὶ νὰ ἀναλάβουν τὴ ἡγία τῆς διοικήσεως, ἀντὶ νὰ τίθεται σὲ κίνδυνο τὸ μέλλον ἑνὸς φοιτητικοῦ σωματείου μὲ ἐνδιαφέρουσα δράση στὸ παρελθόν.

Ἡ Ε.Φ.Ε.Π.Θ. πέρασε διάφορα στάδια ἕως οὗ νὰ ὀρθοποδήσῃ. Σήμερα περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά παρουσιάζεται ἐπιτακτικὴ ἡ ἀνάγκη τοῦ διορισμοῦ καθηγητῶν ὡς συμβούλων μας.

Κάθε ἄλλο αἶτημα ἀποκτᾷ δευτερεύουσα σημασία. Ὅπως ἀπεδείχθη στὴν πράξη καὶ τὰ μέσα βρίσκονται καὶ οἱ κατάλληλες συνθήκες δημιουργοῦνται, ἀρκεῖ νὰ ὑπάρχῃ ἡ δυνατότητα γιὰ τὴ συνέχιση ἑνὸς ὀρθὰ χαραγμένου προγράμματος δραστηριότητος.

Νομίζουμε ὅτι ἡ λύση αὐτῆ, ὁ διορισμὸς δηλαδὴ Καθηγητῶν - Συμβούλων, δὲ δώσῃ μιὰ δαυμάσια εὐκαιρία νὰ παρακαμφθοῦν τὰ ἐμπόδια πού παρουσιάζονται σήμερα στὴν προώδηση τῶν φοιτητικῶν ζητημάτων.

Τὸ ἐξόφύλλο:
 Ἀπὸ τὶς ἐξομιλήσεις μας.
 Ἀποχαιρετῶντας τὴν πόλιν...

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Ἡ διαφώτισή μας
στὸ ἐξωτερικὸ

Τὸ Κυπριακὸ θέμα

Τὸ Κυπριακὸ πρόβλημα εἶναι τὸ πιὸ φλέγον μέσα στὰ ἐνδιαφέροντα κάθε Ἑλληνα. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ ὄλοι μας πρέπει νὰ συμμετέχουμε στὶς συζητήσεις, πού συμβάλλουν στὴν οὐσιαστικώτερη ἀντιμετώπισή του, ἔστω καὶ ἂν δὲν εἴμαστε οἱ ἀρμόδιοι. Πολλὲς φορές, ὅταν ἓνα ζήτημα ἀπασχολεῖ ἄμεσα τὸ λαό, ἡ λύση βγαίνει μέσα ἀπὸ τὰ σπλάχνα του ξαφνικά, μὲ κύριο γνώρισμα νὰ εἶναι ἡ ὀρθή, δηλαδὴ νὰ ἀνταποκρίνεται στὴν πραγματικότητα.

Συγκεκριμένα μᾶς ἀπασχολεῖ στὴν περίοδο αὐτῆ ἡ διαφώτιση τῆς διεθνοῦς κοινῆς γνώμης. Δὲ γνωρίζουμε ἀκριβῶς τί μέτρα παίρνει ἡ Πανελληνίος Ἐπιτροπὴ Κυπριακοῦ Ἀγῶνος στὸν τομέα τοῦτο γιὰ νὰ καλύψῃ τὶς τεράστιες ὑποχρεώσεις της. Ἀλλὰ ἂς μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ σημειώσουμε κι ἐμεῖς τὰ ἐξῆς δύο σημεία:

α) Ἡ διαφώτισή μας στὸ ἐξωτερικὸ γίνεται κατὰ τρόπο γενικὸ. Νομίζουμε ὅτι θὰ ἦταν σκόπιμο νὰ ἀπευθυνθοῦμε εἰδικὰ καὶ σὲ μεγάλες ὀμάδες ξένων, ὅπως εἶναι οἱ ἐργάτες, οἱ ἀνάπηροι, οἱ φοιτηταὶ, οἱ νοικοκυρὲς κ.τ.λ. Ἡ δὲ διοχέτευση τοῦ διαφωτιστικοῦ ὕλικου νὰ ἀνατεθῇ στὶς ἀντίστοιχες ὀμάδες τοῦ ἐσωτερικοῦ.

Ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ ἐνδιαφέροντα καὶ τὰ προβλήματα κάθε ὀμάδας, πού συνήθως ἔχουν συνδεθῇ παγκόσμια μὲ κάποια διεθνή ὀργάνωση, εἶναι δυνατό νὰ παρεμβληθῇ καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς λύσεως τοῦ Κυπριακοῦ. Γιὰ παράδειγμα ἀναφέρουμε τοὺς φοιτητάς. Ἀποτελοῦν μιὰ τεράστια δύναμη σ' ὀλόκληρον τὸν κόσμον μὲ τὴ συνεχῆ ἐπέκταση τῆς δραστηριότητάς τους. Διοργανῶνουν διεθνή συνέδρια, χρηματοδοτοῦν ἀποστολές, συγκλονίζουν τὶς χώρες τους μὲ τὴν ὀρμητικότητά τους· κι ὀμως ἐμεῖς ἀφήνουμε ἀνεκμετάλλευτη αὐτῆ τὴ μεγάλη δύναμη.

Πῶς μπορούν μοναχοί τους οἱ Ἕλληνες φοιτηταὶ νὰ φέρουν σὲ πέρας ἕνα τόσο μεγάλο ἔργο, ὅταν δὲν τοὺς βοηθάει κανεὶς;

Ἀπὸ τίς προσπάθειες ποὺ καταβάλαμε πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτὴ βγαίνει τὸ ἀκόλουθο δίδαγμα: Ὅτι ἡ Πανελληνίος Ἐπιτροπὴ Κυπριακοῦ Ἀγῶνος πρέπει νὰ ἀποκεντρωθῆ, χρησιμοποιώντας τίς ἐπὶ μέρους ὀμάδες τῆς χώρας γιὰ διαφώτιση τῶν ἀντιστοίχων ὀμάδων στὸ ἐξωτερικόν.

β) Ὅπως πρέπει νὰ χρησιμοποιήσουμε ὅλες μας τίς δυνάμεις ποὺ βρίσκονται στὸ ἐσωτερικόν, ἔτσι θὰ πρέπει νὰ βροῦμε ἕναν τρόπο γιὰ νὰ χρησιμοποιήσουμε ὅλους τοὺς Ἕλληνες, ποὺ εἶναι ἔξω, γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτό:

Πῶς θὰ μπορέσουμε νὰ πείσουμε κάθε Ἕλληνα, ποὺ στὴν περίοδο αὐτὴ βρίσκεται σὲ κάποια χώρα τοῦ ἐξωτερικοῦ ὅτι εἶναι ἔθνικὴ ἀνάγκη νὰ ἀναλάβῃ τὴν διαφώτιση γιὰ τὸ Κυπριακὸ σὲ μιὰ ἀκτίνα εἴκοσι μέτρων γύρω ἀπὸ τὸ σπίτι του;

Εὐκόλα μπορεῖ νὰ φαντασθῆ κανεὶς τί τεράστιο δύκτιο διαφωτιστῶν θὰ ἀποκτούσαμε αὐτόματα ἂν οἱ μισοὶ ξεγιτεμένοι Ἕλληνες ἀποφάσιζαν νὰ ἀφοσιώσουν τέσσερις ὥρες τὴν ἑβδομάδα γιὰ νὰ κατατοπίσουν τοὺς γείτονές τους τί ζητοῦν οἱ Κύπριοι, γιατί ἀγωνίζονται καὶ ἀπὸ ποιά ἰδανικὰ δονοῦνται.

Πιθανὸν τὰ δύο σημεῖα, ποὺ θίγουμε, νὰ περικλείουν μεγάλες δυσκολίες. Ἀξίζει ὅμως νὰ κοπιᾶση κανεὶς ὅταν πρόκειται νὰ συμβάλῃ θετικὰ σὲ μιὰ τόσο ἱερὴ ὑπόθεση. Καμιὰ θυσία δὲν εἶναι ἀρκετὰ μεγάλη, ὅταν ἀδελφοὶ μας μάχονται γιὰ τὴν ἐλευθερία καὶ προσφέρουν τὸ αἷμα τους γιὰ τὴν ἐπικράτηση δικαίων διεκδικήσεων.

Οἱ Ἕλληνες φοιτηταὶ προσπαθοῦν νὰ κάνουν κι αὐτοὶ τὸ καθῆκον τους. Βλέπουν ὅμως ὅτι λείπουν τὰ μέσα. Πολλές φορές χτύπησαν πόρτες, προσφέρθηκαν νὰ βοηθήσουν, ἀγνοήθηκαν, κατέβηκαν στὰ πεζοδρόμια. Ὅλα αὐτὰ ὅμως δὲν συμβάλλουν στὴν ἀπελευθέρωση τῆς Κύπρου.

Γι' αὐτό:

—Ζητοῦμε νὰ χρησιμοποιηθοῦμε ἐνεργώτερα σὲ κάθε φάση τοῦ Κυπριακοῦ ἀγῶνα.

—Ζητοῦμε νὰ ἀναλάβουμε, μὲ τὴν συμπαράσταση τῶν καθηγητῶν μας, τὴ διαφώτιση τῶν ξένων σπουδαστῶν.

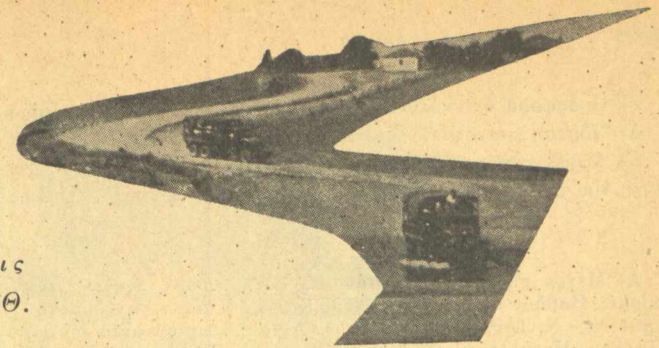
—Ζητοῦμε ν' ἀκούγεται ἡ γνώμη μας, γιατί κανένας δὲν εἶναι πάνσοφος, ὅποιαδήποτε θέση κι ἂν κατέχῃ.

ΨΕΣ ΒΡΑΔΥ

Ψές βράδν, ὁ μεγάλος ἐκεῖνος ἔρωτας, ὁ μοναδικός,
ποῦ — ἀπερίσκεπτα — μὲ χέρια ἐγκληματικὰ ἐθάψαμε,
(κι ἄς εἶταν τόσο ζωντανός, ὠραίος, δυνατός),
ψές βράδν ἦθε ξανά — βουκόλακας.

Ναί. Αὐτὸς θὰ εἶταν ποῦ θρηνοῦσ. ποῦ τὴ γριλλία
χινοῦσ, πολὺ ἀργὰ ψές βράδν.
Αὐτὸς θὰ ἦταν — ὄχι ὁ ἄνεμος.

Κάσσανδρος Σιβεριώτης

οἱ ἐξορμήσεις

τῆς Ε.Φ.Ε.Π.Θ.

ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΔΕΚΑΠΕΝΤΕ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ

συμπεράσματα
χωρὶς
συναισθηματισμὸς

Οἱ ΧΩΡΙΚΟΙ ΜΑΣ, ΜΙΑ ΤΕΡΑΣΤΙΑ
ΑΝΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΤΗ, ΕΘΝΙΚΗ ΔΥΝΑΜΗ

Ἄν τοὺς βοηθήσουμε, θὰ μᾶς βοηθήσουν καὶ
ὄλοι μαζί θὰ οἰκοδομήσουμε τὴν Ἑλλάδα

Δεκαπέντε χιλιάδες ἄνθρωποι τῆς υπαίθρου γνώρισαν φέτος τὸ καλοκαίρι τοὺς φοιτητὰς τῆς Θεσσαλονίκης.

Καὶ οἱ διακόσιοι φοιτηταὶ, ποὺ πήραν μέρος στὸ πρόγραμμα τῶν ἐξορμήσεων τῆς Ε.Φ.Ε.Π.Θ., εἶχαν τὴ σπάνια εὐκαιρία νὰ ἀντιμετωπίσουν τοὺς ἀγρότες μας ἀπὸ τὴν ὀρισμένη θέση τοῦ ἐρευνητῆ, ὁ ὁποῖος ποτὲ δὲν ὑπολογίζει κόπους καὶ θυσίες, προκειμένου νὰ πετύχῃ τὸ ἔργο του.

Τὴ χρονιά αὐτὴ οἱ σκοποὶ μας περιλάμβαναν:

Α) Ἐπίσκεψη χωριῶν καὶ προσφορά ψυχαγωγίας στοὺς κατοίκους τους.

Β) Σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν ψυχαγωγία ἐξαίτη τοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν χωρικῶν γιὰ τὴ δημιουργία νέων κοινοφελῶν ἔργων στὶς κοινότητες, μὲ βάση τὴν προσφορά ἐθελοντικῆς ἐργασίας.

Γ) Προσφορά διευκολύνσεως για τὴ λύση κοινοτικῶν προβλημάτων.

Δ) Ἰδρυση κοινοτικῶν βιβλιοθηκῶν.

Ε) Διερεύνηση τοῦ θέματος «ψυχολογικὴ κατάσταση τοῦ χωριοῦ» γιὰ τὴ συμμετοχὴ του σ' ἓνα εὐρὺ πρόγραμμα ἀναδημιουργίας τῆς ἑλληνικῆς ὑπαίθρου.

* * *

Α) Μέχρι σήμερα καλύψαμε τὶς διαδρομὲς Βάρδου - Βασιλικῶν, Νέας Καλλικράτειας - Ν. Τρίγλιας - Φλογητῶν - Ἁγίου Παύλου, Μεταλλικοῦ - Δροσάτου - Σταυροχωρίου - Δοϊράνης...

Στὶς ἐξορμήσεις μας συμμετεῖχαν ἕκ περιτροπῆς ἡ ταυτόχρονα τμημα τῆς Μουσικῆς τοῦ Παπαφειοῦ Ὁρφανοτροφείου καὶ ἡ Φοιτητικὴ Χορωδία.

Ἡ στάση τῶν χωρικῶν μας ἀπέναντι τῶν φοιτητῶν ὑπῆρξε διαστακτικὴ στά ἀπομακρυσμένα χωριά καὶ ἀδιάφορη στὶς πλούσιες καὶ κοντὰ στὴ Θεσσαλονικὴ κοινότητες.

Στὴν πρώτη περίπτωση, ὕστερα ἀπὸ εὐγενικὰ πίεση στους κοινοτικούς ἀρχόντες, ἡ ἀτμόσφαιρα ἀποκτιόυσε ἐγκαρδιότητα γιὰ νὰ καταλήξῃ σὲ περιορισμένη συμμετοχὴ τοῦ χωριοῦ στὶς ἐκδηλώσεις ψυχαγωγίας.

Ἐντύπωση κάνει τὸ γεγονός, ὅτι ὁ χωρικός προτιμᾷ νὰ λαμβάνῃ μέρος σὰν ἀκροατῆς, ἀπομονωμένος πίσω ἀπὸ τὸ πληθός.

Τὰ χωριά μας δὲν ἔχουν ἀποκτήσει ἀκόμη τὸν αὐθορμητισμὸ καὶ ἡ πρωτοβουλία τους παραμένει σὲ πολὺ περιορισμένα ἐπίπεδα ἀνκαί εἶναι ἐκδηλῆ ἡ ἐπιθυμία τους νάρθουν πιὸ κοντὰ μας.

Β) Ἡ προσφορὰ ἐθελοντικῆς δουλειᾶς ἕκ μέρους τῶν χωρικῶν γιὰ τὴν κατα-

σκευὴ ἔργων κοινῆς ὠφελείας δὲν ἔχει πάρει τὴν ἐκταση ποὺ θὰ ἔπρεπε, οὔτε καὶ συναντᾷ τὴν ὁμόθυμη ὑποστήριξή τους.

Αἰτία τῆς καταστάσεως αὐτῆς εἶναι πρῶτα τὸ γεγονός τῆς μὴ κατανόησεως ἕκ μέρους τῶν χωρικῶν τοῦ σκοποῦ τοῦ θεσμοῦ προσφορᾶς ἐθελοντικῆς ἐργασίας καὶ τῆς σημασίας του γιὰ τὴ βελτίωση τῶν ὁρων τῆς ζωῆς στὴν ὑπαίθρο. Καὶ δεύτερο, οἱ χωρικοὶ μας δὲν ἔχουν νιώσει ὅτι ἡ χώρα πρέπει νὰ στηριχθῇ πρῶτα στὶς δυνάμεις τοῦ καθενὸς ἀπὸ τοὺς πολίτες, οἱ ὅποιοι συγκροτοῦμενοι σὲ ομάδες μποροῦν νὰ συμβάλουν πολὺ πιὸ παραγωγικὰ στὴν ἀξιοποίηση τῶν μικροδυνατοτήτων τῆς περιφερείας τους. Τὸ κράτος μπορεῖ νὰ ἐρθῇ ὡς συμπαραστάτης καὶ ὄχι μονάχα ὡς πρωτοστάτης, μὰ καὶ εἶναι ἀδύνατο νὰ ἐξυφραστοῦν τὰ κεφάλαια ἀμέσως γιὰ τὴν χρηματοδότηση ὅλων τῶν προγραμματισμένων κατασκευῶν.

Προσπαθήσαμε νὰ ἐξάψουμε τὸ ἐνδιαφέρον τῶν κοινοτικῶν ἀρχόντων καὶ τῶν χωρικῶν σὲ τὸ σημεῖο αὐτό.

Διαπιστώσαμε ὅτι σπάνια εἶναι χωριὸ ἔχει κατατάξει τὶς ἀνάγκες του σύμφωνα μὲ τὴ σπουδαιότητά τους. Πολλὲς φορὲς συναντήσαμε προέδρους νὰ μιλοῦν γιὰ νηπιαγωγεῖα, ἐνῶ οἱ δρόμοι εἶναι σὲ κακὰ χάλια, ἡ νεολαία διαρρέει πρὸς ἀμφιβό-

Στὴ Ν. Καλλικράτεια: Μία φωτογραφία πρὶν ἀπὸ τὸ μεσημεριανὸ φαγητό.

λου ἀξίας διασκεδάσεις καὶ τόσα ἄλλα.

Γ) Διαστακτικότητα καὶ στὴν προσφορὰ διευκολύνσεων γιὰ τὴ λύση κοινοτικῶν προβλημάτων.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ πιθανὸν νὰ ἔχουν δικαίωμα οἱ χωρικοὶ μας, γιὰτι ποῖος καὶ πότε τοὺς πλησίασε γιὰ νὰ προσφέρῃ στὸ ἑλληνικὸ χωριὸ μὲ ἀνιδιοτέλεια τὶς υπηρεσίες του, ἐκτὸς ἀπὸ ἐλάχιστες ἐξαιρέσεις ; Ἡ ὑπαίθρος πάσχει ἀπὸ μιά ιδιόρρυθμὴ κομματικὴ φοβία. Ποῖος θὰ ἔδινε σημασία στοὺς φοιτητάκους, οἱ ὅποιοι ἦρθαν στὸ χωριὸ γιὰ νὰ προσφέρουν χωρὶς ἀντάλλαγμα τὶς καλὲς τους υπηρεσίες, καὶ ποὺ ἕκ πρώτης ὄψεως δὲν φαίνονταν νὰ ἔχουν καμιά ἐξουσία γιὰ νὰ βοηθήσουν τοὺς χωρικούς; Συναντήσαμε σὲ πολλὰ πρόσωπα τὴν ἐκφραση αὐτῆς τῆς ἀμφιβολίας.

Δ) Στὰ χωριά Μεταλλικὸ, Δροσάτο, Σταυροχώρι, Ν. Τρίγλια, Φλογητᾶ, Ἁγίου Παύλου, Σταυροχωρίου, Νέα Καλλικράτεια, δημιουργήσαμε πυρῆνες κοινοτικῶν βιβλιοθηκῶν, μὲ βιβλία κατάλληλα γιὰ κοινότητες καὶ μὲ θέματα γενικοῦ ἐνδιαφέροντος.

Πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτὴ ἔγιναν ἤδη τὰ κατάλληλα διαβήματα γιὰ νὰ ἐνισχυθοῦν οἱ πυρῆνες αὐτοί, ὥστε σιγά - σιγά νὰ πλουτισθοῦν οἱ βιβλιοθήκες τῶν χωριῶν.

Ε) Ἡ συμμετοχὴ τοῦ χωριοῦ, σ' ἓνα εὐρὺ πρόγραμμα ἀναδημιουργίας τῆς ἑλληνικῆς ὑπαίθρου πρέπει νὰ θεωρηταὶ ἀμφισβητήσιμη, κάτω ἀπὸ τὶς σημερινὲς συνθήκες.

Οἱ ἀγρότες μας ποθοῦν νὰ κἀλλιτερεύουν τὴ ζωὴ τους καὶ ἐπιζητοῦν τρόπος

γιὰ νὰ αὐξήσουν τὴν παραγωγικότητά τους. Ἄλλὰ διστάζουν νὰ συμμετάσχουν σὲ συλλογικὲς προσπάθειες.

Τὰ χωριά μας κρύβουν τεράστια ἀποθέματα δυνάμεως, ἡ ὁποία παραμένει σὲ νάρκη.

Ποῖος θὰ μπορέσῃ νὰ ξυπνήσῃ τὸν Ἕλληνα χωρικό; Ποῖος θὰ τοῦ δώσῃ νὰ καταλάβῃ τὴ δυνατότητες ἔχει καὶ ποῖος θὰ τὸν ἐνθουσιάσῃ;

Ἀπὸ τὴν ὑπαίθρο μας λείπει τὸ πνεῦμα τῆς συνεργασίας, ἡ ὁργάνωση, τὸ πρακτικὸ μυαλὸ καὶ ἡ πολιτικὴ ἀγωγή.

Σ' ὅσα χωριὰ βρέθησαν ἄνθρωποι προοδευτικοὶ πραγματοποιήθηκαν ἔργα θαυμαστά. Ἄλλὰ τὸ ποσοστὸ αὐτῶν τῶν χωριῶν εἶναι πολὺ μικρὸ, σὲ σύγκριση μὲ τὸ συνολικὸ ἀριθμὸ τους.

Τὸ Βασιλικὸ Ἐθνικὸ Ἰδρυμα, μὲ τὴν ἐξαιρετὴ δραστηριότητά του στὸν τομέα αὐτό, ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἀξιόλογα ἀποτελέσματα.

Οἱ φοιτηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου μας ἔθεσαν τοὺς ἑαυτοὺς τους στὴ διάθεση τοῦ Ἰδρυμάτος, ἀλλὰ δυστυχῶς φέτος δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ χρησιμοποίησή μας γιὰ λόγους, ποὺ ἀκόμη δὲν μάθαμε, ἀν καὶ κάναμε ὅλα τὰ κατάλληλα διαβήματα διαμαρτυρούμενοι γιὰ τὴν ἐξάρτηση τῶν Βορειοελλαδιτῶν ἀπὸ τὴν ἐθνικὴ αὐτὴ προσπάθεια.

* * *

Ὅλος ὁ κόσμος τῶν Ἑλλήνων χωρικῶν δὲν ἔχει ἀκόμη συγκλονισθῇ ἀπὸ τὴ φλόγα τῆς δημιουργίας. Χρειαζέται

Κοντὰ στὴν Δοϊράνη: Μαζὶ μὲ τοὺς στρατιῶτες

Ένα ευρύ πρόγραμμα, πού νά μεταδώση τή φλόγα αὐτή σ' ὅλα τὰ χωριά μας, ὥστε νά ἀποβάλουν τή νάρκη καί νά προσφέρουν τίς δυνάμεις τους στή μεγάλη ὑπόθεση τοῦ ἑλληνισμοῦ, πού μάχεται νά κερδίσει τήν εἰρηνική ζωή του, ὅπως κέρδισε μέ τὰ ὄπλα στό χέρι τόν πόλεμο.

Δέ θά πρέπη ἔμεις οἱ φοιτηταί νά μένουμε ἀσυγκίνητοι μπροστά σέ μία τέτοια κατάσταση τοῦ ζωικοῦ γιά τὸ ἔθνος μέρους τοῦ πληθυσμοῦ μας. Εἶναι ἀνάγκη νά κινηθοῦμε, νά σπεύσουμε καί νά ὑποχρεώσουμε τοὺς ἀρμοδίους, ἀλλά καί ὅλους τοὺς κατοίκους τῶν πόλεων, νά ταχθοῦν μέ ἔργα δίπλα στός ἀγρότες μας.

**

Ἡ Ἐπιμορφωτική Φοιτητικὴ Ἐνωσις Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης συνεχίζει τίς ἐξορμήσεις της. Δέν θά τις σταματήσῃ οὔτε τὸ χειμῶνα. Θά δοθῇ ἡ εὐκαιρία σ' ἕναν τεράστιο ἀριθμὸ φοιτητῶν νά ἐξακριβώσουν μέ τὰ ἴδια τους τὰ μάτια τὰ συμπεράσματα τῶν πρώτων, πού φέτος τὸ καλοκαίρι γνώρισαν ἀπὸ

πολύ κοντὰ τὴν ὑπαιθρο. Καί πιθανῶς νά φθάσουμε καί σέ καινούργια καί περισσότερα ἐποικοδομητικά συμπεράσματα.

**

Ἴσως μᾶς ποῦν ὅτι εἴμαστε αὐστηροὶ στίς κρίσεις μας. Ὁχι. Θελήσαμε νά ἀποβάλουμε ὀρισμένους στεῖρους συναισθηματισμούς, πού σέ μία εἰρηνική περίοδο περισσότερο βλάπτουν παρά ὠφελοῦν.

Οἱ Φοιτηταί εἶναι πρόθυμοι νά πάρουν μέρος σ' ἕνα εὐρύ πρόγραμμα, πού θά ἔχη ὡς σκοπὸ τὴν παροχὴ ὑπηρεσιῶν πρὸς τὴν ὑπαιθρο. Θά διαθέσουν καί τίς ὠρες τῆς ἀναπαύσεώς τους.

Πρέπει νά γίνῃ κατανοητὸ ὅτι μονάχα μέ τὴν εὐσυνείδητη συμπαράσταση μεγάλων ὀμάδων πληθυσμοῦ εἶναι δυνατό μία διοίκηση νά ἀποδώσῃ τοὺς ἀναμενόμενους καρποὺς ἀπὸ τὴν προσπάθεια πραγματοποιήσεως ἑνὸς προγράμματος.

Οἱ χωρικοὶ μας εἶναι ἔτοιμοι νά προσφέρουν τὸν ἑαυτό τους, νά πιστέψουν καί νά οἰκοδομήσουν. Κοντὰ σ' αὐτοὺς προσθέτουμε καί τίς μικρὲς φοιτητικὲς δυνάμεις ἢ τίς μεγάλες τῆς ἑλληνικῆς νεότητος.

Στὴν Βάρδο: Ὁ χορὸς κατέλαβε δλόκληρη τὴν κεντρικὴ πλατεία

οἱ
νέοι
λογοτέχνη
τῆς
Θεσσαλονίκης: ποιηταί
πεζογράφοι

Α.

ΕΙΝΑΙ ΓΝΩΣΤΗ Η ΘΕΣΗ πὸς ἡ Θεσσαλονικὴ βρίσκεται στὸ περιθώριο τῆς καλλιτεχνικῆς μας ζωῆς. Ὅλες μας οἱ ἐκδηλώσεις φέρουν πάντοτε τὸ χαρακτῆρα τῆς σπασμοδικότητος καί τῆς προχειρότητας. Μιὰ προσπάθεια γιά νά καλύψουμε ἕνα κενὸ πού μέρα μέ τὴ μέρα μεγαλώνει.

Ἄλλως πρόθεσή μας δέν εἶναι νά θίξουμε σήμερα τὸ πρόβλημα αὐτό, ἀλλὰ νά τονίσουμε ἕνα ἄλλο γεγονός πού ἔρχεται σέ ἀντίθεση μέ τὴν ἄλλη πραγματικότητα: ὅτι δηλαδή ἡ Θεσσαλονικὴ ἔχει ποιητικὴ αὐτάρκεια.

Ἡ Θεσσαλονικὴ διαθέτει σήμερα μερικὲς ἀπὸ τίς πιὸ ἀξιόλογες ποιητικὲς φνοιογενεῖς πού μέ τὴν ποίησή τους πρόσθεσαν καινούργιες ἀποχρώσεις καί ἔδωσαν καινούργιες κατευθύνσεις στὸν νεοελληνικὸ ποιητικὸ λόγο. Μιὰ ἀπαρίθμηση ὀνομάτων δέ θά εἶχε νά προσθέσῃ τίποτα στὴ διαπίστωση αὐτή.

Ἐτοι πρόχειρα ἀναφέρουμε τὸν κύκλο τοῦ «Κοχλία» πού γύρω του συσπειρώθηκαν οἱ πιὸ ἀξιόλογες πνευματικὲς δυνάμεις τῆς πόλης μας.

Κι ὑπάρχουν οἱ παλιοί, οἱ καθιερωμένοι πιά. Μὰ ὑπάρχουν καί οἱ νέοι ποιητές, πού ὁ ποιητικὸς τους λόγος ἀποκτάει βαρῦτητα καθὼς προσπαθεῖ νά ἐκφράσῃ αὐτὴ τὴ διάλυση τῶν ἡμερῶν μας, τὸ ἄγχος καί τὴν ἀβεβαιότητα τῶν καιρῶν μας καί τὸ ἀδιέξοδο τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου. Ἀνάμεσα στοὺς νέους ἀναμφισβήτητα ξεχωρίζουν γιά τὴν ποιότητα τοῦ λόγου τους καί —γιατὶ ὄχι;— γιά τὴ μοναδικότητά τους οἱ: Ντίνος Χριστιανόπουλος, Νίκος Ἰωάννου, Ἀλέξης Ἀσιάνογλου, Γεώργιος Ἰωάννου, Φαίδων Πολίτης, Γεώργιος Φαλιτόπουλος, Νίκος Γρηγοριάδης, Κάσσανδρος Σιβεριώτης.

ΝΤΙΝΟΣ ΧΡΗΣΤΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ Συμπληρώνονται ἔξη χρόνια πού ὁ Ντινός Χριστιανόπουλος κυκλοφόρησε τήν πρώτη του ποιητική συλλογή, τήν «Ἐποχὴ τῶν Ἰσχνῶν Ἀγελάδων», καί στὰ ἔξη αὐτὰ χρόνια ἡ φωνὴ του ξεχώρισε μέσα ἀπὸ τὶς φωνασιές τῶν πολυαριθμῶν νεαρῶν ποιητῶν μας, τόσο γιὰ τὴν ποιότητά της, ὅσο καὶ γιὰ τὴν τραγικότητά της...

Ὁ Χριστιανόπουλος εἶναι ἄνθρωπος πού με σπάνια δξύτητα ἀνιμετωπίζει τὰ πνευματικὰ προβλήματα τοῦ καιροῦ μας καὶ πού ἡ δραστηριότητά του δὲν ἐξαντλεῖται μόνο στὸ χῶρο τῆς ποίησης. Ἐχει γράψει καὶ ἀξιόλογη πρόζα καὶ ἔχει δώσει δείγματα σοβαρῆς κριτικῆς. Ἡ πρόζα τοῦ Χριστιανόπουλου εἶναι λόγος ἀδρός, γεμάτος νεῦρο καὶ ποτισμένος μὲ μιὰ πικρὴ γεύση τῶν πραγμάτων καὶ τῆς ζωῆς. Ἡ κριτικὴ του, χωρὶς νάναί κριτικὴ «ἀφ' ὑψηλοῦ», διακρίνεται γιὰ τὴν καλὴ τῆς πίστη καὶ γιὰ τὴ σωστὴ τοποθέτηση τῶν πραγμάτων, χωρὶς ὠστόσο νάναί ἀπαλλαγμένη καὶ ἀπὸ προσωπικὰ συμπάθειες.

Ὅταν γιὰ πρώτη φορὰ (*) βγήκε ἡ «Ἐποχὴ τῶν Ἰσχνῶν Ἀγελάδων» (1950) ἡ κριτικὴ μίλησε γιὰ Καθαφικὲς ἀναμνήσεις καὶ γιὰ ἐντονη ἐπίδραση τοῦ T. S. Eliot. Ἐκεῖνο ὅμως πού παράλειψε νὰ τονίσῃ εἶναι ὅτι ὑπῆρχε καὶ πολὺς Χριστιανόπουλος. Ὁ νέος ποιητὴς ἔφερνε κατὶ τὸ προσωπικόν. Ἀναμφισβήτητα ἡ ποίηση τοῦ Χριστιανόπουλου ἔχει κοινὰ σημεῖα ἐπαφῆς μὲ τὴν ποίηση τοῦ Καβάφη καὶ τοῦ Eliot. Ἀλλὰ τὸ πρόβλημα παρουσιάζεται πολυπλοκότερο. Τὸ γεγονός ἀποκταίει μεγαλύτερη εὐρύτητα μὲ τὴν διαπίστωση ὅτι ὅλη σχεδὸν ἡ ποίηση τοῦ καιροῦ μας κινεῖται κάτω ἀπὸ τὸν ἀστερισμὸ τοῦ μεγάλου Ἀλεξανδρινοῦ καὶ τοῦ ποιητῆ τῆς «Waste Land».

Ἡ ποίηση λοιπὸν τοῦ Χριστιανόπουλου ἔχει καὶ τὸ δικό της προσωπικὸ ὕφος. Ἡ πρώτη ἐντύπωση εἶναι ὅτι πρόκειται γιὰ ποίηση θρησκευτικὴ ἄλλὰ ἡ θρησκευτικὴ ἀποτελεῖ τὴν ἐπίφαση καὶ τὸ πρόσχημα κάτω ἀπὸ τὴν ὁποία ὑπάρχει ἕνας ἐντονος αἰσθησιασμός. Ὁ ποιητικὸς λόγος τοῦ Χριστιανόπουλου γυμνός καὶ ἀστόλιστος, ἀπαλλαγμένος ἀπὸ τὶς

ὑπερβολὰς τοῦ υπερρεαλισμοῦ καὶ ἀπὸ ὅλα ἔκείνα τὰ ἐξωτερικὰ στοιχεῖα καὶ πυροτεχνήματα πού προσπαθοῦν νὰ συγκαλύψουν τὴν ἐλλείψη ποιητικῆς οὐσίας, ὑποβάλλει τὶς ποιητικὲς καταστάσεις μὲ τὰ πιὸ λιτὰ μέσα. Σὲ τελευταία ἀνάλυση στὴν ποίηση τοῦ Χριστιανόπουλου ὑπάρχει τὸ τραγικὸ ἀδιέξοδο, μιὰ κραυγὴ ἀπελπισίας καὶ ἕνα αἶσθημα στυφὸ καὶ πικρὸ πού ἀποκομίζει κανεὶς στὴν ἐπαφή του μὲ τοὺς ἀνθρώπους.

* * *

Τὸ 1954 εἶναι χρόνος ἀποκαλυπτικός. Μέσα στοὺς πρώτους κιόλας μῆνες τοῦ κυκλοφόρησαν οἱ ποιητικὲς συλλογές «Ἡλιοτρόπια» τοῦ Γιώργου Ἰωάννου, «Δύσκολος Θάνατος» τοῦ Νίκου Ἀλέξη Ἀσλάνογλου καὶ τὸ «Γέλιο τοῦ Θεοῦ» τοῦ Γιώργου Ψαλτόπουλου.

Γ. ΙΩΑΝΝΟΥ Τὰ «Ἡλιοτρόπια» εἶναι μιὰ συμπαθητικὴ μικρὴ ἐκδοσὴ μὲ ἔντεκα ποιήματα ὁ ποιητὴς δὲ ζήτησε νὰ ἐντυπωσιασθῇ οὔτε μὲ πολυδάπανες ἐκδόσεις οὔτε μὲ «φωνασιές». Ὅσο λιτὴ ἦταν ἡ ἐκδοσὴ ἄλλο τόσο λιτοὶ εἶναι καὶ οἱ ποιητικοὶ ἔκφραστοι τρόποι τοῦ Ἰωάννου. Κι ὅμως πίσω ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀστόλιστη ποίηση πόση ὀδύνη κρύβεται καὶ πόση ἀγωνία. Ἡ ποίηση τοῦ Ἰωάννου εἶναι ποίηση ἐντονα δραματικὴ. Μέσα ἀπὸ μιὰ συγγραμμένη μελαγχολία προβάλλει ὁ προβληματιζόμενος ἄνθρωπος τοῦ καιροῦ μας: ὁ ἄνθρωπος πού μέσα στὴ σύγχρονη διάλυση προσπαθεῖ νὰ κρατήσῃ τὴν ἀκεραιότητά του. Καμιά φορὰ ὁ Ἰωάννου—καὶ τότε ἡ ποίηση του γίνεταὶ σκληρὴ καὶ ἀδυσώπητη—σαρκάζει πίσω ἀπὸ μιὰ συγγραμμένη εἰρωνία ἄλλὰ καὶ ὁ σαρκασμὸς στὸ βάθος δὲν εἶναι παρὰ μιὰ κραυγὴ πόνου ἑνὸς ἀνθρώπου πού πολὺ δοκιμάζεται.

Ὅταν κυκλοφόρησαν τὰ «Ἡλιοτρόπια» ἕνας κριτικὸς ἔγραψε ὅτι ἡ ποίηση τοῦ Ἰωάννου θέτει προβλήματα. Μιὰ τέτοια κρίση ὁπωσδήποτε εἶναι υπερβολικὴ. Πρέπει ὅμως νὰ παραδεχτοῦμε ὅτι ὁ ποιητὴς ἔχει ἀρκετὴ ἰδιοτυπία καὶ κατορθώνει ἀποσειοντὰς ἀπὸ πάνω του τὶς διάφορες φιλολογικὲς ἐπιδράσεις νὰ δημιουργῇ μέσα στὰ λιγόστιχα ποιήματα του μιὰν ὀλόδικὴν τὸν ἀτμόσφαιρα τραγικῆς μοναξιάς καὶ ἀπελπισίας.

ΝΙΚΟΣ - ΑΛΕΞΗΣ Εἶναι ἔξω ἀπὸ κάθε ἀμ-
ΑΣΛΑΝΟΓΛΟΥ φισβήτηση ὅτι ἡ ποίηση τοῦ Ν.-Α. Ἀσλάνογλου εἶναι μιὰ παρουσία μέσα στὴ σύγχρονὴ μας λογοτεχνία. Εἶναι καὶ ὁ Ἀσλάνογλου ποιητὴς τοῦ υποκειμενικοῦ χώρου. Τὸ κλίμα του μοντέρνο σ' ὅτι καλύτερο ἔκφραζει ὁ ὅρος αὐτὸς ὕστερα ἀπὸ τὴν τόση κατάχρηση στὸς ὅρους ἀλλὰ προπαντὸς στὴν ἀσυδοσία τῆς μοντέρνας ποίησης.

Ὅλη του ἡ ποίηση ἔχει ἕναν ἐντονα ἐξομολογητικὸ χαρακτήρα καὶ εἶναι διαποτισμένη ἀπὸ ἕνα αἶσθημα βαθύτατης πικρίας πού δοκιμάζει κανεὶς ἀπὸ ἀμύητοι σέσεις καὶ ἀπὸ μετρημένα αἰσθήματα ἰσχνὰ καὶ εὐμετάβλητα καθὼς τὰ κοιτᾷ νὰ γλιστροῦν καὶ νὰ σβήνουν μὲς στὰ πολυχρόνια φῶτα. Ὑπάρχει ἀκόμα πολὺ τὸ ἀνικανοποίητο καὶ πολλὴ ἀπόγνωση ὅταν καὶ ἡ ἐλπίδα εἶναι μιὰ στάση ἀμφίβολη.

Τὸ 1952 ὁ Ἀσλάνογλου μᾶς ἔδωσε ἕνα μονόπρακτο συμφωνικὸ ποιῆμα, τὴ «Θάλασσα καὶ τὸ συγχρονισμὸ». Τὸ μονόπρακτο τοῦτο εἶναι καθαρὰ ποίηση καὶ ἡ θεατρικότητά του εἶναι μιὰ ἐπίφαση. Ἄλλωστε καὶ ἂν τὸ δοῦμε σὰ θέατρο εἶναι ἕνα ἔργο χωρὶς σταθερὰ περιγράμματα, ὅπου τὰ διάφορα πρόσωπα κινουνοῦνται μέσα σὲ μιὰ θολὴ ἀτμόσφαιρα πού μόλις ἀφήνει νὰ διαφανῇ τὸ δράμα τους. Τὸ ἔργο τοῦτο θὰ μπορούσαμε νὰ τὰ χαρακτηρίσουμε ὡς μιὰ σπουδῆ, γόνιμη ὠστόσο. Οἱ ἐπιδράσεις εἶναι ἀκόμα φανερὲς γιὰτὶ σ' ὅλη τὴν «Θάλασσα καὶ τὸ συγχρονισμὸ» ὑπάρχει ἕνα πολὺ ἐντονο ἐλιστικὸ κλίμα καὶ ἕνας σαρκωτικὸς μηδενισμός.

Πιὸ ὠριμος φαίνεται ὁ Ἀσλάνογλου στὸ «Δύσκολο Θάνατο». Ἐδῶ συγγέντως συνολικὰ δυὸ σειρὰς ἀπὸ 26 ποιήματα. Στὴν πρώτη σειρά, στὴν «Αἰσθηματικὴ ἡλικία», βρισκόμαστε ἀκόμα σ' ἕνα εἶδος ἀναζητήσεων. Τὸ δεύτερο μέρος τῆς συλλογῆς, ποιετικὰ ἄνισο ἀπὸ τὸ πρῶτο, εἶναι καὶ τὸ καλύτερο. Ὅτι κανεὶς τὸ διαισθάνεται στὸ πρῶτο μέρος σὰν ἀναζήτηση καὶ σὰ σπέρμα ἐδῶ τὸ βρῖσκει σὰν καρπὸ καὶ σὰ σταθερὴ ἐπίτευξη. Ὁλος ὁ «Δύσκολος Θάνατος» εἶναι ἕνας τραγικὸς ἔσπετος μόνολογος, τὸ σπαρχικὸ δρᾶμα ἑνὸς ἀνθρώπου «κυριευμένου ἀπὸ τὴν ἀσέλγεια τῆς αυτοκαταστροφῆς» γιὰ τὸν ὁποῖο ὁ θάνατος εἶναι ἡ μόνη σγκατάβαση.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΨΑΛΤΟΠΟΥΛΟΣ Ὁ Γιώργος Ψαλτόπουλος εἶναι μιὰ φωνὴ συμπαθητικὴ, μόλο πού δὲν ἔχει πάνω της τὴ σφραγίδα καμιάς ξεχωριστῆς ἰδιοτυπίας.

Ὅπως ὅποτε ὅμως ὑπάρχει εἰλικρίνεια καὶ πρὸ παντὸς ἀγάπη γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Ἀλλὰ μόνο αὐτό, ὅπως θὰ δοῦμε, δὲ φτάνει.

Ἡ πρώτη συλλογὴ τοῦ Ψαλτόπουλου «Τὸ γέλιο τοῦ Θεοῦ» μᾶς ἄφησε μὲ πολὺς ἐπιφυλάξεις. Ἡ ἐντύπωση πού ἀποκομίζει κανεὶς διαβάζοντας τὶς τρεῖς ποιητικὲς ἐνότητες πού ἀπαρτίζουν «Τὸ γέλιο τοῦ Θεοῦ» εἶναι ὅτι ὑπάρχει ἀναμφισβήτητὴ εὐαισθησία καθὼς ὅμως καὶ πολλή, πάρα πολλὴ μάλιστα, ρητορικότητα ἀδυναμία ἀπὸ τὴν ὁποία δὲν κατόρθωσε νὰ ἀπαλλαγτῇ ὁ ποιητὴς οὔτε καὶ στὴ δευτέρῃ του ποιητικὴ συλλογῇ «Ἀμφιλύκη» (1956). Ἐχει παρασυστῆ ἀπὸ τὸ εὐκολο, ἀπὸ τὰ ἡχηρὰ φραστικὰ παιχνίδια καὶ ἔγινε ἡ ποίησή του ρητορικὸς λόγος. Ἐδῶ πρέπει νὰ προσθέσουμε ὅτι ὁ Γ. Ψαλτόπουλος ἀνῆκε στὴ γενιά τῶν νέων πού ζήσαν τὰ ἀνήσυχα χρόνια τῆς ἐφηβείας καὶ ἔγιναν ἄντρες μέσα στὸν πόλεμο καὶ τὴν κατοχὴ. Ἀνῆκε στὴ γενιά πού δοκίμασθηκε πολὺ.

Ὁ πόλεμος λοιπὸν, πού δὲν εἶναι μιὰ θύμηση μακρυνή, ἀλλὰ ἕνα πρόσφατο ἀκόμα παρελθόν, προσπαθεῖ τώρα νὰ δικαιωθῇ ποιητικὰ. Ὅμως τὸ θέμα στάθηκε πιὸ μεγάλο ἀπὸ τὰ ποιητικὰ μέτρα τοῦ Ψαλτόπουλου καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξε δυσανάλογο μὲ τὴν πρῶτησὶ του. Ἀλλὰ στὴν τέχνη δὲν κρίνουμε μόνο προθέσεις.

Ὑστερα εἶναι καὶ ἡ ἐποχὴ μας πού δὲν προσφέρεται γιὰ ἐπικὲς συνθέσεις καὶ δὲν ἀνέγεται τὰ μεγαλύτεροτα ποιήματα καὶ γιὰτὶ ἕνα σύντομο ποίημα μπορεῖ καλύτερα νὰ κλείσῃ αὐτὴ τὴν δραματικὴ τῶν ἡμερῶν μας. Ἡ ποίηση τοῦ καιροῦ μας εἶναι ἡ ποίηση τοῦ υποκειμενικοῦ χώρου. Θέλοντας ὁ Ψαλτόπουλος νὰ γίνῃ ἐπικὸς δὲν κατόρθωσε νὰ ἀποφύγῃ τὶς κραυγὲς καὶ τὴ ρητορικότητα μέσα στὴν ὁποία πνίγεται κάθε στοιχεῖο λυρικὸ καὶ κάθε εὐαισθησία. Στὴν «Ἀμφιλύκη» ἔκανε μιὰ προσπάθεια νὰ μείνῃ σὲ πιὸ οἰκεία καὶ πιὸ γνώριμα τοῦ ἐδάφους καὶ ὁπωσδήποτε σὲ σύγκριση μὲ «Τὸ γέλιο τοῦ Θεοῦ» ἔδωσε καλύτερους στίχους. Ἀλλὰ καὶ πάλι δὲν μᾶς ἔπεισε νὰ

(*) Ἡ «Ἐποχὴ τῶν Ἰσχνῶν Ἀγελάδων» βγήκε καὶ σὲ δευτέρῃ ἐκδοσὴ τὸ 1952 μὲ προσθήκη νέων ποιημάτων. Ἡ τελευταία συλλογὴ τοῦ Χριστιανόπουλου τὰ «Ἔνα Γόντα» κυκλοφόρησε τὸ 1954.

άρουμε τις επιφυλάξεις μας, τουναντίον τις ενίσχυσε: ότι δηλαδή δεν φτάνει μόνο η ευαισθησία και η πρόθεση για να γραφῆ ἕνα ποίημα. Χρειάζεται και κάτι άλλο. Ποίηση.

Στὸ σύντομο τοῦτο σημείωμα συμπεριλάβαμε και τὸν Νίκο Γρηγοριάδη, μολοντί δὲν μᾶς παρουσίασε ἴσαμε σήμερα συγκεντρωμένη εργασία του, ἀλλὰ μᾶς εἶναι γνωστός ἀπὸ τις περιοδικές δημοσιεύσεις του.

Μέσα στοὺς πολλοὺς νέους πού φανερόνται με στίχους τους κάθε τόσο—με στίχους συμπαθητικούς και αξιοπρόσεχτους καμιά φορά, μὰ τις περισσότερες φορές ἀσήμαντους και ἀνάμικτους—ὁ ποιητικός λόγος τοῦ Ν. Γρηγοριάδη ξεχωρίζει για τὴ δροσιά του. Ξεχωρίζει και για ἕναν ἄλλο ἀκόμα λόγο: εἶναι μιὰ ποίηση γεμάτη ὑγεία και σφρίγος.

Ἡ πρώτη—και διαρκής—ἐντύπωση τοῦ σου παρέχει ἡ ποίηση τοῦ Γρηγοριάδη εἶναι ἡ αἴσθηση τῆς ζωῆς και ἡ παρουσία τῆς αἰσιοδοξίας. Κι αὐτὸ εἶναι πού τὸν φέρνει ἔξω ἀπὸ τὸ γενικότερο ποιητικὸ κλίμα τοῦ καιροῦ μας και ἡ ποίηση του ἀποτελεῖ κάτι τὸ μοναδικό. *Ὅχι πὼς λείπουν ἀπ' αὐτὴν οἱ προβληματισμοὶ και οἱ πικρὲς ἐμπειρίες, πὼν τις κερδίζει κανεὶς με ἔσωτερικὸ ἀγῶνα και πόνο.

Ἡ ποίηση τοῦ Γρηγοριάδη εἶναι και ἔξοχην ποίηση ἐρωτική. *Ὅμως ὁ ἔρωτας δὲν παρουσιάζεται οὔτε σὰν ἐφηβικὴ προσδοκία οὔτε εἶναι ἀπόγνωση ἢ φωνὴ παραφορῆς. Ὑπάρχει πάθος, ἀλλὰ συγκρατημένο και γαληνεμένο. Ἐδῶ θὰ μπορούσαμε νὰ σημειώσουμε ὅτι ὁ ἔρωτας πού παίρνει μιὰ τόσο πρωτεύουσα θέση στὴν ποίηση τοῦ Γρηγοριάδη εἶναι κι ἕνας τρόπος φυγῆς· μιᾶς φυγῆς ὅμως δίχως ἐξουθένωση ἀπὸ τὴν ὁποία ὁ ποιητὴς ἐπανέρχεται γεμάτος αἰσιοδοξία.

Σὲ ἄλλα του ποιήματα ὁ Γρηγοριάδης προβληματίζεται πάνω σὲ πανανθρώπινα ἐρωτήματα. Παρόλο ὅμως πού κι αὐτὰ τὰ ποιήματα ἔχουν κάτι πού συγκινεῖ δὲ μπορούν νὰ θεωρηθοῦν ὀλοκληρωμένα ποιήματα· εἶναι μονάχα δοκιμές.

Συμπαθητικούς στίχους μᾶς ἔδωσε ἴσαμε σήμερα και ὁ Κάσσανδρος Σιβεριώτης. Μέσα σὲ μιὰν ἀτμόσφαιρα μύθου, ὅπου ἀπαντῶνται ἡ Βίβλος και ἡ Ἀλεξάνδρεια τοῦ Καβάφη, ὁ Σιβεριώτης προσπαθεῖ νὰ διαμορφώση τὰ δικὰ του ἐκφραστικὰ μέσα. Οἱ μέχρι σήμερα δημοσιευμένοι στίχοι του ἀποτελοῦν συγκινητικὲς ὑποσχέσεις.

Τέλος θὰ ἄπρεπε στὸν ἀπολογισμὸ αὐτὸ νὰ ἀναφέρουμε και ἕναν ἄλλο συμπολίτη ποιητὴ, τὸν Φαίδωνα Πολίτη.

ΦΑΙΔΩΝ ΠΟΛΙΤΗΣ *Ὁ ποιητὴς αὐτὸς στίς τρεῖς ποιητικὲς του συλλογές («Σαχάρα—In memoriam», 1951, «Ersatz?», 1953 και «Adios» 1956) ἔδειξε ὅτι εἶναι ἐπιδέξιος κάτοχος τῆς τεχνικῆς τοῦ μοντέρνου στίχου, πού ἐπιτρέπει—δυστυχῶς—τόσες ἐλευθερίες και παρανοήσεις. Ἀλλὰ πίσω ἀπὸ τοὺς στυλιζαρισμένους αὐτοὺς στίχους, τοὺς ὄχι και τόσο ἐρμητικούς ὡστε νὰ χρειάζονται και ἔντυπα ξεχωριστὰ σόγια, βλέπουμε μιὰ προσπάθεια συγγραφῆς ἡμερολογίου, τίποτε παραπάνω. Πίσω ἀπὸ μιὰ «ἠθελμένη» ἀσάφεια δὲν ὑπάρχει οὔτε ἴχνος συγκινήσεως, μολοντί θὰ μπορούσε, γιατί ὁ Φ. Πολίτης εἶναι ἀνθρώπος με πλούσια ἔσωτερικὴ ἐμπειρία και βιώματα πού θὰ ἦταν ἱκανὰ νὰ δικαιολογήσουν αἰσιόδοξες προσδοκίες. Νὰ περιμένουμε;

(*Ἀκολουθεῖ τὸ Β' Μέρος για τοὺς νέους πεζογράφους)

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ

*Κύριε, ἄκουσε τὴν κραυγὴ μου,
τὸν σπαραγμὸ μου ἄκουσε, Κύριε
και σὴν ξερῆ τῆς ψυχῆς μου τὴν ἔρημο
βρέξε πλούσιες τις εὐλογίες Σου...*

**Ὁ κόσμος με ξεπλάνεψε τόσο πολύ,
πού βούλωσα τ' αὐτιά μου στὴ φωνὴ Σου
και τὸ σημεῖο ξέμαθα
νὰ κάνω τοῦ σταυροῦ!*

*Μὰ ἔξω ἀπ' τὸν δρόμο Σου
—ὅπου περπάτησα—
πλήθος τ' ἀγκάθια ξέσχιον
τις σάρκες μου
και πόνεσα τόσο πολύ!*

**Α! Κύριε, Κύριε!
Τί φοβερὸ τὸ κούρασμα πού κάναν
οἱ ἀνθρώπινες συνήθειες σὴν ψυχῇ μου!...*

Θάνος Αἰρας - Πάσχος

H ΖΩΗ ΤΩΝ ΠΑΛΙΩΝ

Φοιτητικὲς ταραχές στὴν Ἑλλάδα

ΜΑΝΩΛΗ ΚΑΝΔΥΛΑΚΗ

Β'

Στὸ προηγούμενο χρονικὸ ἀσχοληθήκαμε με τις τρεῖς πρώτες φοιτητικὲς ταραχές στὴν Ἑλλάδα. Με τὰ «Μαυροκορδακικά», τὴ στάση τοῦ γκιουβετισμοῦ και τὰ Μανουσειακά. Ἀλλὰ οἱ ταραχές αὐτὲς δὲν εἶναι οἱ μόνες.

Τὸ Μάτιο τοῦ 1859, σημειώθηκαν νέες ταραχές. Οἱ φοιτητές—πού ἀνάμεσα τοὺς ἄρχισε νὰ ἀπλώνεται κάποιον ρεύμα κατὰ τοῦ *Ὄθωνα—ἀποφάσισαν νὰ μὴ φοροῦν εὐρωπαϊκὰ ψαθᾶκια (πού ἦταν και ἀκριβά) ἀλλὰ ἑλληνικά, τῆς Σίφνου. Μερικοὶ ὅμως πού ἀνήκαν σὲ οἰκογένειες πού εἶχαν κάποια σχέση με τὴν Αὐλὴ, συχνὰ τοὺς προκαλοῦσαν χωρὶς νὰ ἔχουν σημειωθῆ ἀκόμη ἐπεισόδια. Ἴδιες προκλήσεις ἔγιναν και μιὰ Κυριακὴ, στὴ συνοικία Πολυγώνου (τὸ σημερινὸ Πεδίον τοῦ Ἀρεως), με ἀποτέλεσμα ἡ Ἀστυνομία νὰ ἐπιτεθῆ (μπροστὰ στο βασιλικὸ ζευγος) κατὰ τῶν διαδηλωτῶν πού φοροῦσαν ἑλληνικά ψαθᾶκια και νὰ τοὺς κυνηγήση μέχρι τὴν Ἀθήνα χτυπώντας τους ἄσχημα. Οἱ φοιτητές μαζεύτηκαν τότε στο Πανεπιστήμιον και ζήτησαν ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση νὰ παύση τὸν διευθυντὴ τῆς Ἀστυνομίας (κάποιον Δημητριάδη). Τὴν ἄλλη μέρα

ὁ λαὸς πῆρε τὸ μέρος τῶν φοιτητῶν, ἔκλεισε ἡ ἀγορὰ και πλήθη ἄρχισαν νὰ μαζεύονται μπροστὰ στο Πανεπιστήμιον. Τότε ἐκεῖ χύθηκε ἄφθονο αἷμα, γιατί ἡ Ἀστυνομία για νὰ διαλύση τὴ συγκέντρωση, χτύπησε πάλι τοὺς φοιτητές. Τὸ Πανεπιστήμιον ἀναγκάστηκε νὰ διακοπῆ για ὀκτῶ μέρες τὰ μαθήματα, ἀλλὰ ἡ τάξη ἀποκαταστάθηκε με τὴν ἀπομάκρυνση τοῦ διευθυντῆ τῆς Ἀστυνομίας. Με τις ταραχές αὐτὲς πού ἔμειναν γνωστὲς με τὸ ὄνομα «Σκιαδιακά» (ἀπὸ τὸ «σκιάδιον», ὅπως λέγεται στὴν καθαρὴ οὐσσα τὸ ψαθάκι) οἱ φοιτητές ἐμψυχώθηκαν και γνώρισαν τὴ δύναμη πού εἶχαν.

Ἀλλὰ τὴ φοιτητικὴ δύναμη τὴ γνώρισαν και οἱ διάφοροι πολιτικοὶ και στρατιωτικοί. Ἔτσι ὅταν τὸ 1862 σχεδίαζαν τὴν ἐπανάσταση για νὰ διώξουν τὸν Ὄθωνα, ἐπέτυχαν νὰ τὴν ἐκμεταλλεθοῦν.

Μετὰ τὴν ἔξωση τοῦ Ὄθωνα ἡ κυβέρνηση εἰσήγαγε στο Πανεπιστήμιον τὴν ὄπλασκία και ἴδρυσε τὴν Πανεπιστημιακὴ Φάλαγγα πού ἦταν μέρος τῆς Ἐθνοφυλακῆς και πού τὴν ἀποτελοῦσαν οἱ φοιτητές (850 περίπου), οἱ ὄφηγητές και οἱ καθηγητές τοῦ Πανεπιστημίου. Ἡ ζωὴ τῆς ἦταν μικρὴ γιατί μετὰ ἀπὸ λίγα χρόνια,

(ὅταν καθορίστηκε μὲ νόμο ἢ γενικὴ στρατολογία), καταργήθηκε.

Τὸ Μάρτιο τοῦ 1875, ὅταν ὀλόκληρος ὁ λαὸς καὶ ὁ τύπος ἐξεσηκώθησαν γιὰ νὰ ρίξουν τὴν τελευταία κυβέρνησις τοῦ Βούλγαρη, ὕστερα ἀπὸ τὰ «στηλητικὰ», οἱ φοιτητὲς πῆραν ἐνεργὸ μέρος στὶς διαδηλώσεις. Ἐκείνη μάλιστα καὶ ὑπόμνημα πού τὸ ἐπίδωσαν στὸ Βασιλεῖα Γεώργιο. Ἔτσι, σ' ἐκεῖνο τὸ σημαντικό πολιτικὸ γεγονός — ἔγινε πρώτη φορά πρωθυπουργὸς ὁ Χαρ. Τρικούπης καὶ ἀνέπτυξε τὴν ἀρχὴ τῆς δεδηλωμένης — συνέβαλαν σημαντικὰ καὶ οἱ φοιτητὲς.

Τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1897 σημειώθηκαν νέες αἱματηρὲς ὀχλαγωγίαι πού τὴν προκάλεσε ἡ βαρεῖα ἐπιτίμηση τῶν φοιτητῶν ἀπὸ τὸν καθηγητὴ τῆς χειρουργικῆς Ἰούλιο Γαλβάνη. Ἡ διένεξη περιορίστηκε στὴν ἀρχὴ ἀνάμεσα σὸν καθηγητὴ καὶ τοὺς ἐπιτιμηθέντες φοιτητὲς. Σύντομα ὅμως, ὅλοι οἱ φοιτητὲς τῆς Ἰατρικῆς κηρύχθηκαν ἀλληλέγγυοι καὶ τελικὰ στὸ αἶτημα τῶν «Ἰατρῶν» πού ζητοῦσαν τὴν ἀπομάκρυνση τοῦ καθηγητῆ τους, προσχώρησαν καὶ οἱ φοιτητὲς τῶν ἄλλων σχολῶν. Οἱ φοιτητὲς ὀπίστηκαν πρόχειρα καὶ κλείστηκαν στὸ Πανεπιστήμιο πού τὸ πολιορκήσε ἡ ἀστυνομία καὶ ὁ στρατός. Τέλος, ὕστερα ἀπὸ μιὰ αἱματηρὴ ἐπαναστατικὴ ὀχλαγωγία πού ἔγινε στὴν ὁδὸ Σταδίου, οἱ φοιτητὲς ἀναγκάστηκαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὸ Πανεπιστήμιο μὲ τὴ φιλικὴ μεσολάβηση τοῦ καθηγητῆ Γ. Μιστριώτη, ἐπειδὴ στὸ μεταξὺ δόθηκαν αὐστηρότερες διαταγὲς στοὺς πολιορκητὲς. Ἔτσι τέλειωσαν κι αὐτὲς οἱ ταραχὲς πού ἔμειναν στὴν ἱστορία μὲ τὸ ὄνομα «Γαλβανικά» καὶ πού ἦταν ἡ αἰτία νὰ διακοποῦν δυὸ ἐβδομάδες κοντὰ, τὰ μαθήματα στὸ Πανεπιστήμιο.

Λίγον καιρὸ ἀργότερα, ἄρχισαν νὰ δημιουργοῦνται τὰ αἷτια τῶν νέων συγκρούσεων πού σημειώθηκαν τὸν Νοέμβριο τοῦ 1901. Ἡ Βασίλισσα Ὀλγα, ἀφοῦ πείστηκε πὼς ὁ λαὸς δὲν καταλάβαινε τὰ κείμενα τοῦ Εὐαγγελίου γιατί ἦταν γραμμένα στὴν καθαρῆουσα, ἀνέθεσε (παρὰ τὴν φανερὴ ἀντίδραση τῆς Ἱ. Συνόδου) σὲ ἄτομα τῆς ἐμπιστοσύνης της νὰ μεταφράσουν τὸ Εὐαγγέλιο. Ἡ προσπά-

θεια ὅμως τῆς Βασίλισσας νὰ ἐγκριθοῦν οἱ μεταφράσεις καὶ νὰ εἰσαχθοῦν στὰ σχολεῖα καὶ τὶς ἐκκλησίαις βρῆκε σοβαρὴ ἀντίδραση ἀπὸ τὴ Σύνοδο καὶ ἀπὸ τοὺς πατριάρχους Κωνσταντινουπόλεως, Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων. Ἡ Βασίλισσα, ὕστερα ἀπὸ ἐπέμβαση τῆς Κυβερνήσεως, παραιτήθηκε ἀπὸ τὴν προσπάθεια της καὶ τὸ ζήτημα ἀρχισε νὰ ξεχνιέται. Ξαφνικὰ τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1901, ἄρχισε νὰ δημοσιεύεται σὲ συνέχεια στὴν «Ἀκρόπολη» μετάφραση τῆς Καινῆς Διαθήκης, ἀπὸ τὸν τότε πρωτοεπιφοιτητὴ τῆς Φιλοσοφικῆς, Ἀλέξ. Πάλλη, τὸν γνωστότατο Ἑλληνα λόγιο πού ἔκαμε ἀργότερα τὴν περίφημη μετάφραση τῆς Ἰλιάδας. Ἀμέσως οἱ καθαρῆουσιανοὶ φοιτητὲς, πού εἶχαν μὲ τὸ μέρος τους τὴν πλειονότητα τοῦ ἀθηναϊκοῦ λαοῦ, ἐσηκώθηκαν καὶ ζήτησαν νὰ σταματήσῃ ἡ δημοσίευση. Ἡ ἐφημερίδα ὅμως, μὲ τὴν ὑποστήριξη μερικῶν δημοτικιστῶν, ἐξακολούθησε τὴν δημοσίευση καὶ ἡ ἀντιπολίτευση ἐκμεταλλεύθηκε τὸ ζήτημα καὶ κατηγόρησε τὴν Κυβέρνηση πὼς ἔπρεπε νὰ εἶχε ἐπέμβῃ. Οἱ φοιτητὲς ὀχυρώθηκαν στὸ Πανεπιστήμιο καὶ ζήτησαν νὰ ἀφοριστοῦν οἱ μεταφραστὲς. Ἀρχισαν ἔτσι οἱ ταραχὲς καὶ οἱ διαδηλώσεις χωρὶς σοβαρὲς συνέπειες μέχρι τὶς 8 Νοεμβρίου, ὅταν ἡ Κυβέρνηση ἀποφάσισε νὰ διαλύσῃ μὲ τὰ ὄπλα τὸ «πάνδημον» συλλαλητήριον πού ὀργανώθηκε. Ἡ ἐπέμβαση τοῦ στρατοῦ, ἀντὶ νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν τάξιν προκάλεσε αἱματηρὴ ρήξιν, κατὰ τὴν ὁποία σκοτώθηκαν ὀκτὼ καὶ ὀγδόντα τραυματίστηκαν. Σ' αὐτὲς τὶς ταραχὲς πυροβολήθηκε καὶ ὁ ἴδιος ὁ πρωθυπουργός, ὁ Θεοτόκης, χωρὶς ὅμως νὰ πάθῃ τίποτε. Ἀποτέλεσμα τῶν συγκρούσεων ἦταν νὰ πέσῃ ἡ Κυβέρνηση (ὅπως ζητοῦσε ἡ Ἀντιπολίτευση) καὶ ὁ μητροπολίτης Ἀθηνῶν Προκόπιος, πού εἶχε βοήθει μυστικὰ στὴ μετάφραση τῆς Βασίλισσας, νὰ παραιτηθῇ. Οἱ ταραχὲς αὐτὲς ἔχουν μείνει γνωστὲς στὴν ἱστορία μὲ τὸ ὄνομα «Εὐαγγελικά».

Τὸ 1903 σημειώθηκαν νέες ταραχὲς, πού εἶχαν κι αὐτὲς αἷτια τὴν ἀντίδραση τῶν φοιτητῶν στὴν προσπάθεια νὰ καθιερωθῇ ἡ δημοτικὴ γλῶσ-

σα. Ἡ ἀφορμὴ δόθηκε μὲ τὴν μετάφραση τῆς τριλογίας «Ὁρέστεια» στὴ δημοτικὴ ἀπὸ τὸν Γ. Σωτηριάδη, πού ἔγινε ἀργότερα καθηγητὴς στὸ Πανεπιστήμιο τῶν Ἀθηνῶν ὅταν ἔγινε γνωστὸ πὼς ἡ μετάφραση θὰ «διδασχθῇ» στὸ Βασιλικὸ Θέατρο, μιὰ μεγάλη ὀμμάδα ἀπὸ φοιτητὲς πού ἀγωνιζόταν «ὑπὲρ τῆς διδασκαλίας τῶν ἀρχαίων δραμάτων ὡς διεσώθησαν εἰς τὸ πρότυπον» ζήτησε ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση νὰ ἐμποδίσῃ τὴν παράσταση. Ἡ κυβέρνηση Δ. Ράλλη ἀρνῆθηκε καὶ οἱ φοιτητὲς (πού τοὺς ὑποστήριζε καὶ ἐμψύχωνε ὁ «γλωσσαμύντιωρ», ὅπως τὸν ἔλεγαν, καθηγητὴς Γ. Μιστριώτης), ζήτησαν μὲ ἄρθρα στὶς ἐφημερίδες νὰ ἐξάψουν τὸν φανατισμὸ τοῦ λαοῦ καὶ νὰ ἐξεγείρουν ὅλους τοὺς φοιτητὲς γιὰ νὰ πετύχουν ἔτσι τὸ σκοπὸ τους. Ἡ ἀντίδραση καὶ οἱ ταραχὲς πού ἔγιναν στοὺς δρόμους τῶν Ἀθηνῶν καὶ γύρω στὸ Πανεπιστήμιο, κορυφώθηκαν τὴ νύκτα τῆς 8 Νοεμβρίου, ὅταν οἱ φοιτητὲς μὲ ἀρχηγὸ τὸν Μι-

στριώτη, ἔκαμαν ἐπίθεση στὸ Βασιλικὸ Θέατρο γιὰ νὰ ἐμποδίσουν μὲ βία τὴν παράσταση. Ἐκεῖ ὅμως εἶχε παραταχθῇ ὁ στρατός κι ἐμπόδιζε τοὺς διαδηλωτὲς νὰ πλησιάσουν. Τέλος γιὰ νὰ τοὺς διαλύσῃ χρησιμοποίησε τὰ ὄπλα μὲ ἀποτέλεσμα νὰ σκοτωθοῦν δύο καὶ νὰ τραυματισθοῦν σοβαρὰ ἑπτὰ ἀπὸ τοὺς διαδηλωτὲς. Ὑστερα ἀπὸ τὴν ἐπέμβαση τοῦ στρατοῦ οἱ διαδηλωτὲς ἄρχισαν νὰ διαλύονται καὶ οἱ ταραχὲς αὐτὲς — πού ἔμειναν στὴν ἱστορία μὲ τὸ ὄνομα «Ὁρεστειακά» — σταμάτησαν μόνον ὅταν ἡ Κυβέρνηση ἀναγκάστηκε νὰ λάβῃ αὐστηρότερα μέτρα, νὰ διώξῃ ἀκόμα καὶ καθηγητὲς καὶ νὰ ἀπειλήσῃ ποινικὴ δίωξιν τῶν ὑποκινητῶν.

Κι ἄλλες εἶναι οἱ φοιτητικὲς ταραχὲς στὴν Ἑλλάδα. Ὅμως δὲν εἶναι τόσο σοβαρὲς, γιατί στὸ μεταξὺ πείστηκαν ὅλοι ὅτι ἡ ἐπιστημονικὴ κατάρτιση καὶ ἡ πνευματικὴ ἀνάπτυξη δὲν ἔχουν καμιά σχέση μὲ τὸ πεζοδρόμιο καὶ τὴν ὀχλαγωγία.

ΔΟΝ ΚΙΧΩΤΕΣ

Καβάλλα πάνω σ' ἓνα Ροσιάντε,
Παλιόκορμα μὲ σκῆψη φουσκωμένη,
Μὲ νοῦ τὴν πανοπλία μυαλωμένη,
Γλυτώσαμ' ἀπ' τὴν Κόλαση τοῦ Δάντε.

Τὴν ἀρετὴ ζητᾶμε, Ἀτλαντίδα,
Χιτωνῶνας τῆς κακίας τῆ Λεογαία.
Ἰδέα ἐρωτικὴ μὲ Δουλτσινέα,
Στὰ στήθη μιᾶν ἀκάματη ἐλιπίδα.

Μὲ κάποιους Σάντσους βοηθοὺς στὴν πάλη,
— Πιστοὺς μὲ τοῦ μυαλοῦ τους τὴ μικρότη —
Σφίξαμε τὸ κοντάρι στὴ μασχάλη.

Ἀπ' τὸ Θεὸ ταγμένοι ἐμεῖς πρώτοι,
— Τρελλοὶ ἀλογόριστα, μὰ ἱππότες —
Κινήσαμε καβάλλα, Δὸν Κιχῶτες.

Γιάννης Σεπουλιᾶς

Είσαι ώριμος;

Ποιά είναι όμως τα γνωρίσματα
του ώριμου ατόμου;

α) Ή ικανότης να αισθάνεται μαζί με τους άλλους, να βλέπη τὰ πράγματα από την άποψη των άλλων και να είναι δημιουργικός και χαρούμενος, αντί να είναι ανταγωνιστικός ή αδιάφορος στις σχέσεις του με τους άλλους.

β) Αντικειμενικότης του ατόμου ως προς τον έαυτό του, έλεγχος της συμπεριφοράς.

γ) Ή ικανότης να εκλέγη κατάλληλους, αξίους, μακράς πνοής σκοπούς και να οργανώνη τή σκέψη του και τις πράξεις του γύρω από αυτούς.

δ) Ή ικανότης προσαρμογής, ώστε να τακτοποιή τις αντιλήψεις του σύμφωνα με την πραγματικότητα.

ε) Ή ικανότης να αντιμετώπιζη απρόβλεπτες δυσκολίες και απογοητεύσεις, χωρίς να καταρρέη συγκινησιακά.

στ) Ή ικανότης του να δίδη, όσο και του να δέχεται τήν στοργή.

ζ) Ή ικανότης να σχηματίζη γνώμες, που στηρίζονται σε βαθύ συλλογισμό και να τις υποστηρίζη χωρίς να αποκλείη τήν δυνατότητα βελτιώσεώς τους.

: *αν ναι, προσπάθησε να το αποδείξεις με την πραγματοποίηση ενός έργου.*

: *αν όχι, διάλεξε ένα έργο και προσπάθησε να αποδείξεις ότι αξίζει να πραγματοποιηθῆ.*

ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΠΕΙΣΗΣ ΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩ-
ΠΟΥΣ ΟΤΙ ΔΕΝ ΕΙΣΑΙ ΠΙΑ ΠΑΙΔΙ

ὁ φίλος μου

ὁ Έλληνας

ΝΙΚΟΥ
ΜΠΑΚΟΛΑ

Πρώτα να συστηθῶ. *Αννα Βάουχεν, νοσοκόμα. Κατάγομαι από τή Ρηνανία, από ένα μικρό χωριουδάκι που τὸνομά του δὲν ἔχει καμιά σημασία. Τὸ διαβατήριό μου εἶναι ἐν τάξει. Ταξιδεύω στὴν Ἑλλάδα ὡς τουρίστ. *Ορίστε κι ἡ φωτογραφία μου. Μαλλιά ξανθὰ, γαλανὰ μάτια, ὅμως σκοῦρο δέρμα. Τριάντα περίπου χρονῶ, μετρίου ἀναστήματος, ἄγαμος. Ίδιαιτερα γνωρίσματα: οὐδέν.

Μιλῶ μόνο τὰ γερμανικά, καμιά ἄλλη ζωντανή ἢ νεκρή γλῶσσα. Πολ- λές φορές μου χρειάστηκαν τὰ ἐγγλέζικα, μιὰ φορά μάλιστα καὶ τὰ ἑλληνικά. Παρ' ὅλα αὐτὰ ποτὲ δὲν κάθισα νὰ μάθω, ἔστω καὶ πέντε-δέκα λέξεις. Φυσικά, δὲν εἶμαι μορφωμένη. Πάντως μ' ἀρέσει τὸ θέατρο κι ὁ κινηματογράφος κι αἰσθάνομαι μιὰ ιδιαίτερη κλίση στὸ τραγούδι. Ὁ Κούρτ συχνὰ μου ἔλεγε πὼς ἔπρεπε νὰ πάω νὰ καλλιεργήσω τὴ φωνή μου. *Αλλά ποιὸς ἀκουγε τὸν Κούρτ...

*Ἄς εἶναι. Προτιμῶ νὰ τ' ἀφήσω ὅλ' αὐτὰ νὰ ξεχαστοῦν. Θέλω νὰ θυμᾶμαι μόνο ἕνα περιστατικό, ἴσως γιατί αὐτὸ εἶναι ἐκεῖνο πού ἔχει τὴν καθαυτὴ ἀξία τῆς πρώτης μου νιότης ἢ γιατί ἐγὼ ἔχω μείνει μὲ τις ζω- ρότερες ἐντυπώσεις ἐκείνων τῶν δέκα εἴκοσι ἡμερῶν. *Ἴσως,

Στὴν Ἑλλάδα ἔχω ξαναρθεῖ. Πρὶν ἀρκετὰ χρόνια, τότε πού ὁ πόλεμος βρισκόταν στὸ φόρτε του. *Ἐμενα σ' ἕνα στενὸ δρομάκι τῆς Θεσσαλονί- κης, στὸ ἄκρο τμήμα τῆς πόλης καὶ δουλειά μου ἦταν ἡ ψυχαγωγία τῶν ἀρρώστων καὶ τραυματισμένων στρατιωτῶν. Κάποτε-κάποτε, στὴν ἀνάγκη δηλαδή, ψυχαγωγούσα καὶ κατάγερους ἀξιωματικούς, πού τοὺς τρέλλαινε ἡ νοσταλγία τῆς πα- τρίδας.

Θέλω νὰ σᾶς διηγηθῶ πὼς γνωρί- στηκα μὲ τὸν *Ἄλκη. Πρώτος τὸν ἤξερε ὁ Κούρτ, λίγο πρὶν ἔρθω ἐγὼ στὴ Θεσσαλονίκη. Τις πρώτες μέρες πού βγήκε ἀπὸ τὸ νοσοκομεῖο καὶ τριγύριζε χωρὶς παρέα στὰ δρομά- κια, τύχαινε νὰ σταθεῖ σὲ καμιά τα- βέρνα καὶ νὰ πιάσει κουβέντα μὲ τοὺς θαμῶνες. Φυσικά, ὅλα γινόταν μὲ νοήματα καὶ τίς πιὸ πολλές φο- ρές τόσο ὁ Κούρτ ὅσο κι οἱ καινούρ- γιοι φίλοι του ξέσπαγαν στὰ γέλια μὲ τὴν ιδιότυπη γλῶσσα πού εἶχαν ἐφορμόσει. Ὁ Κούρτ, πρέπει νὰ τὸ πῶ, δὲν ἦταν διόλου φανατισμένος χιτ- λερικός. Ἀγαποῦσε βέβαια τὴν πα- τρίδα καὶ τραγουδοῦσε τὰ τραγού- δια μας, ὅμως ποτέ, ὅπως μου ἔλε- γε, δὲν ἀγάπησε τὸν πόλεμο. Εἶχε πολεμήσει στὴν Πολωνία, στὴν ἔρημο

τοῦ Τομπρόκ καὶ στὴν κοιλάδα τοῦ Ντόνετς, ἀπ' ὅπου καὶ εἶχε τὸ τελευταῖο τραῦμα, πού τὸν ὀδήγησε στὴ Θεσσαλονίκη. Διακρίθηκε, σχεδὸν παντοῦ. Ὅμως, ἂν θέλετε τὴν πραγματικὴ μου γνώμη, θαρρῶ πὼς ὅτι, πέτυχε, τὸ πέτυχε γιατί ἦταν φοβερὰ εὐσυνειδήτος καὶ τυπικός, τόσο πού θὰ προτιμοῦσε χίλιες φορές νὰ τοῦ κόψουν οἱ παρτιζάνοι τὸ κεφάλι, παρά νὰ ἀμελήσει τὴν ἐπιθεώρηση τῶν φυλακίων. Ἄς εἶναι.

Σὰς ἔλεγα πὼς ὁ φίλος μου ἀγαποῦσε τὶς ρωμέικες ταβέρνες. Σὲ κάποια ἀπ' αὐτὲς γνώρισε καὶ τὸν Ἄλκη. Αὐτὴ τὴ φορά ὅμως ὄχι μὲ παντομίμα, παρά μὲ πραγματικὴ ἀνθρώπινη ὁμιλία. Μιλῆσανε στὰ γαλλικά. Ὁ Ἄλκης τὰ εἶχε μάθει στὸ Λύκειο τῶν φραγκοπαπᾶδων, πού εἶχε τελειώσει λίγο πρὶν ἀπὸ τὸν πόλεμο, ὁ Κούρτ δὲν ἔξερω πού.

Πῆγαν στὸ σπίτι του, γνωρίστηκε μὲ τὴ μάνα καὶ τὸν πατέρα του κι ἀπὸ τότε ἔκαναν ταχτικὴ παρέα.

Ἔτσι τὸν γνώρισα κι ἐγώ. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς ὁ Ἄλκης δὲν ἔρχοταν ποτὲ στὰ γλέντια μας. Πάντοτε ἐμεῖς πηγαίναμε στὸ σπίτι του, γιατί μᾶς ἄρεζε ὁ τρόπος πού μαγείρευε ἡ μάνα του. Ὁ Κούρτ ἦταν πάντα κατενθουσιασμένος. Ἄρπαζε τὴ γρη-οῦλα καὶ τῆς φιλοῦσε τὰ χέρια.

— Μοῦτερ... Ντάνκε μοῦτερ, τῆς ἔλεγε.

Κι ἐκείνη γελοῦσε κι ἔλαμπαν λίγο τὰ σβυσμένα μάτια της. Τὸν πατέρα τοῦ Ἄλκη τὸν βλέπαμε σπανίως, καὶ πάντα, ὅταν τύχαινε νὰ τὸν βροῦμε σπῆτι, φοροῦσε τὸ παλτό του κι ἔφευγε.

Πολλὲς φορές πῆγαινα στοῦ Ἄλκη καὶ μόνη μου. Μὲ δεχόταν μὲ τὴν ἴδια χαρὰ, μπορεῖ καὶ μὲ περισσό-τερη. Καθόμασταν κοντὰ - κοντὰ στὸ τζάκι τους καὶ κυτταζόμασταν στὰ μάτια ἀφῶνοι γιατί ἐγώ, ὅπως σὰς εἶπα, δὲν ἤξερα καθόλου γαλλικά. Πότε - πότε, γιὰ νὰ γελάσουμε, ἔπαιρνε ὁ Ἄλκης στὸ χέρι ἕνα γερμανικὸ φυλλάδιο μὲ τυπικὲς φράσεις καὶ μοῦ διάβαζε μὲ ἀπαίσια προφορά «Γκοῦ-τεν Ἄμπεν, Φροῦλάϊν Ἄνν». Ἐγὼ γελοῦσα καὶ τὸν κύτταζα στὰ μάτια.

Ἦταν μᾶλλον ψηλός, ἀδύνατος, μὲ μαῦρα μαλλιά καὶ λεπτὸ μoustakά-κι. Κεῖνο πού κυρίως μ' ἄρεζε σ' αὐτόν, ἦταν τὰ μάτια του, καστανὰ μὲ βάθος καὶ πλούσιες βλεφαρίδες. Τέ-τοια μάτια δὲν εἶχα ξαναδεῖ.

Ἄν καμιὰ φορά βρισκόμασταν ὁλομόναχοι στὸ σπίτι τοῦ χἀϊδεῦα τὰ μαλλιά. Ἦταν πάντα μιά καλὴ ἀρχή. Ἐκεῖνος ἦταν πολὺ εὐγενικός καὶ τρυφερός. Μοῦ ἔπαιρνε τὸ χέρι καὶ μοῦ τὸ φιλοῦσε κι ἐγώ, παρ' ὅλο πού πάντα ἐπαναλαμβανόταν ἡ ἴδια χειρονομία, συγκινηθόμουν ἀπίστευτα. Ποτὲ, κανένας ἀπὸ τοὺς ἀξίωματι-κοὺς μας δὲν εἶχε σκεφτεῖ νὰ κάνει κάτι τέτοιο.

Δὲν ἔξερω ἂν ἦταν ἐρωτευμένος μαζί μου. Ἐδειχνε νὰ εἶναι. Μ' ἀγκά-λιαζε, μὲ χἀϊδεῦε, κι ὅταν τοῦ προ-τοδοῦθηκα, ἐλάχιστη γιὰ μένα θυσία, ἔκανε σάν τρελλός ἀπὸ τὴ χαρὰ του καὶ μὲ μεταχειριζόταν σάν ἀληθινὸ ταῖρι του, μ' ὅλο πού ἤξερε τὴ δου-λειά μου. Ἐγώ, σὸς βεβαιῶνα, τὸν λάτρευα.

Σιγὰ - σιγὰ ὁ Κούρτ ἔφυγε ἀπὸ τὴ μέση κι ἀπομείναμε οἱ δύο μας. Βγαί-ναμε κι ἔξω. Ἐκεῖνος μὲ τὸν καιρὸ ἔμαθε κάμποσες λέξεις στὴ γλῶσσα μας καὶ συνεννοούμασταν λιγάκι. Πόσο ἤθελα τότε νὰ μποροῦσα νὰ μιλήσω ἑλληνικά! Πηγαίναμε μαζί στὸ σινεμά, στὶς συναυλίες καὶ θυμᾶ-μαι πόσο εὐχαριστιόταν πάντα νὰ μοῦ ἐκθειάζει τοὺς δικούς μας μου-σουργούς. Ἐμένα δὲ μ' ἄρεζαν καὶ πολὺ οἱ κλασσικοὶ, ὅμως τρελλαινό-μουν γιὰ τὰ βαλσάκια καὶ τὰ φῶξ-τρότ. Εὐτυχῶς, χόρευε θαυμάσια κι ἔτσι δὲ μοῦ χαλοῦσε ποτὲ τὸ χατῆ-ρι. Γενικά ὁ καιρὸς μας περνοῦσε θαυμάσια.

Κοντὰ στὸ τέλος τοῦ πολέμου, εἶ-μασταν πιά ἀχώριστοι. Οἱ φιλενάδες μου, πού μ' ἔβλεπαν μαζί του, τρελ-λαίνονταν νὰ τὸν γνωρίσουν, ὅμως οἱ ἄντρες μας μὲ κύτταζαν κάπως ειρωνικά καὶ, μπορῶ νὰ πῶ, δυσαρ-εστημένα. Ὁ Κούρτ ἦταν πάντα ἐκεῖ, μὲ σπασμένο ἀθεράπευτα τὸ πόδι του. Μοῦ μιλοῦσε εὐγενικά καὶ μὲ ρωτοῦσε συχνὰ γιὰ τὸν Ἄλκη. Ὅλο ἔλεγε πὼς ἤθελε νὰ τὸν ἐπισκεφτεῖ, μὰ πάντα τοῦ ἔλειπε ὁ χρόνος. Τώρα τοῦ εἶχαν ἀναθέσει τὴ γραμματεία

τῆς τοπικῆς ἐπιμελητείας καὶ μὲ τὴν εὐσυνειδησία πού τὸν διάκρινε δὲν κατόρθωνε νὰ γλυτώσει ἀπὸ τὸ γρα-φεῖο του πρὶν τὴ νύχτα. Ἐγὼ ἔκανα πὼς λυπόμουν, νὰ κατὰ βάθος χαι-ρόμουν ἀφάνταστα. Ἦθελα νὰ εἶμαι μόνη μὲ τὸν Ἄλκη.

Κόντευε πιά νὰ βγεῖ ὁ χειμώνας. Τὰ πράγματα δὲν πῆγαιναν καθόλου καλά γιὰ μᾶς. Κάθε πρωῖ μᾶς μά-ζεσαν στὴ μονάδα καὶ μᾶς διάβαζαν τὸ ἀνακοινωθέν, πού ἦταν περιεργα συγκρατημένο. Σηκώναμε τὸ χέρι μας στὸ τέλος καὶ φωνάζαμε «Χάιλ Χί-τλερ». Ὑστερα ὅμως, ὅταν διαλυό-μασταν, τρέχαμε στὶς δουλειές μας καὶ μὲ τὴν πρώτη εὐκαιρία ριχνό-μασταν στὰ ραδιόφωνα γιὰ νὰ μά-θουμε κανένα ἀληθινὸ νέο. Φυσικά, αὐτὸ ἦταν πολὺ ἐπικίνδυνον, γιατί γύρω-τριγύρω ἀφθονοῦσαν οἱ σπιτοῦ-νοι κι οἱ νεολαῖοι πού σημειῶναν κάθε κίνηση μας καὶ εἰδοποιοῦσαν τὴν ἀστυνομία.

Ἐγὼ πάντα προτιμοῦσα νὰ ρωτᾶω τὸν Ἄλκη. Δὲ μοῦ κρυβόταν ποτὲ καὶ μοῦ εἶχε ἐμπιστοσύνη ἀπερίο-ριστη. Μιά φορά μοῦ διηγήθηκε πὼς τὸν καιρὸ πού μπαίναμε νικητὲς στὴν Ἑλλάδα, ἐκεῖνος συμμαζέυε ἀργο-πορημένους Νεοζηλανδοὺς κι ἀφοῦ τοὺς ἔντυνε μὲ τὰ ρούχα τοῦ πατέρα του, φρόντιζε νὰ χωθοῦν σὲ κάποιο καῖκι καὶ νὰ περάσουν στὰ νησιά. Ἀπὸ ἐκεῖ ἦταν πιά εὐκολο νὰ φτά-σουν στὴ Μικρὰ Ἀσία ἢ καὶ στὴν Αἴγυπτο.

Πάντα ὅταν μοῦ μιλοῦσε γι' αὐτὲς του τὶς παληκαριές μοῦ κρατοῦσε σφιχτὰ τὰ χέρια, λὲς κι ἤθελε νὰ νιώ-σει τὸ σφιγμό μου, ν' ἀκούσει τῆς καρδιάς μου τὸ χτύπο. Μοῦ εἶχε πολὺ ἐμπιστοσύνη.

Καμιὰ φορά κάναμε σχέδια γιὰ τὸ μέλλον. Σὰ θὰ τελείωνε ὁ πόλεμος θὰ ἤθελε νὰ βγεῖ στὴν Εὐρώπη, νὰ σπουδάσει μηχανικός. Ἐγὼ τὸν προσ-καλοῦσα ἀπὸ τώρα στὴν πατρίδα μου καὶ τοῦ ὑποσχόμουν νὰ τοῦ χαρίσω τὴν εὐτυχία. Γελοῦσαμε κα-τόπι. Ὅμως ποτὲ δὲ μοῦ ἔλεγε ποιὸς θᾶταν νικητὴς σ' ἐκείνον τὸν πόλεμο. Σήμερα καταλαβαῖνον πόσο μ' ἀγα-

ποῦσε καὶ πόσο νοιαζόταν μὴ σκο-τιστῶ ἀπὸ τὸ ἀπαισιόδοξο μέλλον.

Ὑστερα ὄλα κόπηκαν ξαφνικά, ὅπως τὸ δέντρο πού τὴ μιά στιγμή πρα-σινίζει κι ἀνθοστολίζεται καὶ τὴν ἄλλη τὸ καιεῖ ὁ κεραυνός.

Ἦταν πάλι ἀπόγεμα. Ἀπὸ ὦρα πολ-λὴ ξαπλωμένοι μπροστὰ στὸ τζάκι ἀ-κούγαμε τὸ ραδιόφωνο πού, λίγον και-ρὸ μετὰ τὴ γνωριμία μας, μοῦ ἀποκα-λυψε πὼς διατηροῦσε παράνομα σπῆ-τι του. Κεῖνη τὴ μέρα δὲ νοιαζόμου-να διόλου γιὰ τὰ πολεμικά. Νέα καὶ ἤθελα νὰ ξεσκάσω μὲ μουσικὴ. Ἐκεῖ-νος, ἀφοῦ μοῦ πρόσφερε λικέρ καὶ γλυκίσματα, μοῦ μιλοῦσε πάλι γιὰ τὰ σχέδιά του. Ἦ μαμά του βρισκό-ταν σπῆτι, εἶχε ὅμως τραβηχτεῖ στὸ διπλανὸ δωμάτιο.

Κεῖνη τὴν ὦρα χτύπησε ἡ πόρτα. Ὁ Ἄλκης πετάχτηκε στὸ λεπτὸ καὶ προσπάθησε νὰ ἀσφαλίσει τὸ ραδιό-φωνο, ἦταν ὅμως ἄργα. Ἦ πόρτα τοῦ δωματίου ἀνοιξε καὶ φάνηκε ἡ μαμά κι ἀπὸ πίσω της γελαστὸς κι ὄλο εὐγένεια ὁ Κούρτ.

Πρόσεξα τὸν Ἄλκη. Γιὰ μιά στι-γμὴ σὰ νὰ τᾶχασε, μόνο γιὰ μιά στιγμή. Ὑστερα ξαναβρῆκε τὸ γέ-λιο του καὶ κάλεσε μέσα τὸν Κούρτ. Ἐγὼ αἰσθανόμουν σὰ νὰ μὲ εἶχαν πιᾶσει νὰ κλέβω. Ὁ ἐπισκέπτης μας δὲ φάνηκε στὴν ἀρχὴ νὰ πρόσεξε τίποτα τὸ ἰδιαιτέρου. Μᾶς χαιρέτησε διαχυτικῶτα καὶ μάλιστα ἔμένα μοῦ ἔκανε ἕνα σωρὸ κοπλιμέντα.

Ὁ Ἄλκης πετάχτηκε γρήγορα στὴν κουζίνα καὶ σὲ λίγο ξαναφάνηκε μὲ μιά μπουτίλια κρασί κι ἀφθονὸς με-ζέδες. Ὁ Κούρτ χειροκρότησε θερμὰ κι ἄρχισε νὰ μασάει καὶ νὰ καταπί-νει ἀσταμάτητα. Ξεθαρρεύτηκα κι ἐγὼ γρήγορα καὶ καταλαβαίνοντας πὼς κάτι εἶχε ὁ Ἄλκης στὸ μυαλό του, ἄρχισα νὰ πίνω συγκρατημένα. Γρήγορα εὐθυμήσαμε. Ὁ Κούρτ ξε-κούμπωσε τὴ ζώνη, πέταξε τὸ σακ-κάκι του καὶ τραγουδοῦσε τὴ «Λιλὺ Μαρλέν». Ὑστερα τοῦ ἤρθε ἡ διά-θεση νὰ χορέψουμε, γύρισε τὸ κουμπὶ τοῦ ραδιοφώνου, ἔντελως ἀσυναίσθη-τα καὶ πετυχαίνοντας ἕνα ταγκό μ' ἄρπαξε κι ἀρχίσαμε τὸ χορὸ.

"Έκανε κάτι τρέλλες, κάτι ύποκλι-
σεις, που όμολογῶ πῶς δὲν τις περι-
μένα ἀπὸ τὸν Κούρτ, μὰ οὔτε μὴ
ἦταν δυνατὸ νὰ τὸν ἀκολουθήσω. Ὁ
"Αλκης μὲ ἔρριχνε παρακλητικῆς
ματιῆς, προσπαθώντας νὰ μὴ δώσει
νὰ καταλάβω, πῶς αὐτὴ ἦταν ἡ μόνη
μας σωτηρία." Ἐκανα ὅτι μποροῦσα.

"Ἡ ὥρα περνοῦσε, οἱ μπουκάλες ἐρ-
χόταν κι ἀδειάζαν στὴ στιγμή, ἐμεῖς
εἶχαμε τὰ μυαλά μας τετρακόσια,
ἐνῶ ὁ Κούρτ ὅσο πήγαινε καὶ τρελ-
λιόταν.

"Ἀρχισε νὰ φωνάζει τὴ μητέρα.

—Μοῦτερ...μαῖνι μοῦτερ...

"Ἐμεῖς δὲν ἔραμε τί νὰ κάνουμε.
Πετάχτηκε ὁ "Αλκης κι ἔφερε τὴ μά-
να του. Ἀμέσως ὁ Κούρτ ἔπεσε στὴν
ἀγκαλιά της, καὶ τῆς ἔλεγε χίλια λό-
για. "Ἀρχισε νὰ ψάχνει στὶς τσέπες
του, νὰ παρουσιάσει φωτογραφίες,
κάτι χοντρές πατριώτισσες καὶ δυὸ
κατάξανθα παιδικὰ τῆς πατρίδας.

—Μοῦτερ...Κίντερ, ἔλεγε.

"Ἐμεῖς βλέπαμε ἐκεῖνον, μὴτε νοια-
ζόμασταν γιὰ τίς φωτογραφίες. Τὸ
ραδιόφωνο ἔπαιζε. Μιλοῦσαν γάλλοι,
τὸ γύριζε, μιλοῦσαν ἀράπικα, ἐγγλέ-
ζικα, τὴ γλῶσσα μας, οὐγγαρέζικα
αὐτὸς γυρνοῦσε, γυρνοῦσε.

"Ὦστε ἀρπαξε τὸν "Αλκη κι ἄρ-
χισε νὰ τὸν φιλάει. Ξανάφαξε τίς
τσέπες του, ἔβγαζε χίλια δυὸ πράμ-
ματα, τὰ παρατοῦσε στὸ τραπέζι,
μὰς τὰ χάριζε. Ἀνάμεσα σ' ὅλα διά-
λεξε ἕνα κουμπὶ ἀπὸ ἀμερικάνικη
χλαῖνη, ἕνα σοβιετικὸ ἐθνόσημο, ἕνα
γαλλικὸ μετᾶλλιο κρεμασμένο ἀπὸ
μιὰ λερὴ γαλάζια κορδελίτσα, λάφυ-
ρα ὅλα ἀσήμαντα. Τὰ ἔπαιρνε στὴ
χοῦφτα του, τὰ ἔδινε στὸν "Αλκη.

—Σουβενίρ, γρούλλιζε.

—Ἡτάνκε, ντάνκε, ἔλεγε ὁ φίλος
μου καὶ τὰ ξανάφηνε στὸ τραπέζι.

"Ὁμως ὁ Κούρτ δὲν καταλάβαινε,
νόμιζε πῶς ὁ "Αλκης τὰ θεωροῦσε
πολύτιμα καὶ δὲν ἤθελε νὰ τοῦ τὰ
στερήσει.

Τὰ ξανάβαζε στὴ χούφτα του.

—Ποῦρ βοῦ, μὲν ἀμί, μπέρδευε καὶ
γαλλικά. Σουβενίρ.

Μιά, δυὸ, τρεῖς φορές τὸ ἴδιο. Ἡ
μὰνα τοῦ "Αλκη κύτταζε καλὰ - καλὰ

χωρὶς νὰ πολυκαταλαβαίνει, ἐγὼ κα-
ταλάβαινα θαυμάσια. Ὁ φίλος μου
ἔκανε σὰ νὰ τὸν καίγαν καὶ τὰ πα-
ρατοῦσε ἀναστατωμένος. Μιά, δυὸ,
τρεῖς φορές.

Τὴν τετάρτη ἔσπρωξε ἀπὸ μπρο-
στά του τὸ μεθυσμένο καὶ τὰ πέταξε
ὅλα μαζεμένα στὸ τζάκι, πού ἔκαιγε
μὲ δυνατὴ φλόγα. Ὁ Κούρτ μιά - δυὸ
στιγμὲς ἀπόμεινε ἀναυδος. Ὦστερα
λὲς καὶ ξεμέθυσε ξαφνικά, μὰς κύτ-
ταξε ἔναν - ἔναν σὰ νὰ μὰς γνῶριζε
γιὰ πρώτη φορά. Πῆγε κοντὰ στὸν
"Αλκη κι ἀφοῦ τὸν κάρφωσε μὲ τὴ
ματιὰ του μιά - δυὸ στιγμὲς, πετά-
χτηκε στὸ παράθυρο, ἔσπασε μὲ τὰ
χέρια του τὰ τζάμια κι ἄρχισε νὰ
οὐρλιάζει.

—Πατρόλ, πατρόλ...

"Ἐξω εἶχε νυχτώσει πιά καλὰ. Ὁ
σκοτεινὸς δρόμος φωτίστηκε ἀπλῆτα
ἀπὸ τὸ παράθυρό μας. Ἀκουστήκαν
βήματα πού ἔτρεχαν.

—Πατρόλ...

"Ὁ "Αλκης πετάχτηκε σὰ λάστιχο
καὶ γύρισε τὸ διακόπτη. Ἀμέσως
ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ Κούρτ νὰ
βρίζει καὶ νὰ φωνάζει πῶς τὸν σκό-
τωναν, πῶς ἐδῶ ἦταν οἱ πατριζᾶνοι.
"Ἐνα χέρι μ' ἄρπαξε καὶ μὲ πέταξε
ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα. Ὦστερα ἔκλεισε.
"Ἀρχισα νὰ τρέχω ὅσο μποροῦσα
πιο γρήγορα, ἐνῶ τὴν ἴδια στιγμή
ἄκουσα δικές μας ὀμιλίες πού πλη-
σίαζαν τὸ σπίτι.

Τὸν Κούρτ δὲν τὸν ξανάκουσα πιά.

Ξαναγύρισα ἀπὸ κείνη τὴ γειτονιά,
ἀφοῦ τελείωσαν οἱ ἀνακρίσεις καὶ
μὲ ἄφησαν ἐλεύθερη. Ὁ Κούρτ εἶχε
πεθάνει ἐκεῖνο τὸ ἴδιο βράδυ. Ὁ "Αλ-
κης λίγο ἀργότερα ἀπὸ τὸ ἐκτελε-
στικὸ ἀπόσπασμα. Μὰνα καὶ πατέ-
ρας εἶχαν χαθεῖ. Στὸ σπίτι κατοικοῦ-
σαν τώρα ἄλλοι ἄνθρωποι, πού δὲν
εἶχαν καμιά σχέση μὲ τὴν ἱστορία
μας. Ὁμως ἀπ' ὄξω ἀπὸ τὸ παρά-
θυρο ἦταν ἀκόμα οἱ πιτσιλιές ἀπὸ
τὸ αἷμα τοῦ Κούρτ, τοῦ γελοίου ἄν-
θρωπάκου, πού νόμιζε πῶς οἱ ἥρωες
γεννιοῦνται καὶ πεθαίνουν ἀπὸ τὴ
μιὰ στιγμή στὴν ἄλλη.

ΨΙΧΙΑ

Φθάσαμε στὸ τέλος τῆς χρονιάς. Κάθε κίνηση αὐτὸν τὸν καιρὸ
παραλύει. Σ' ἄλλα μέρη μὲ συγκροτημένη καλλιτεχνικὴ κίνηση
διοργανώνονται φεστιβάλ, γιορτὲς καὶ χίλιες δυὸ ἄλλες ἐκδηλώ-
σεις πού δὲν ἀφήνουν νὰ χαθῆ κάθε ἐπαφὴ τοῦ κοινοῦ μὲ τὴν Τέχνη.
Στὴν Ἀθήνα ἀκόμη, γίνεται μιὰ ἀνάλογη προσπάθεια. Ὁμως, στὴ
Θεσσαλονίκη, τὴ μεγάλη αὐτὴ ἀδικημένη, ὅλα ξεθωριάζουν καὶ σβή-
νουν. "Ἐτσι σ' αὐτὸ μας τὸ σημεῖωμα δὲ θὰ μπορέσουμε νὰ μιλή-
σουμε παρὰ γιὰ δυὸ - τρεῖς μόνο καλλιτεχνικὲς ἐκδηλώσεις πού,
Κύριος οἶδε, γιὰ ποιὸ λόγο ἔμειναν καθυστερημένες καὶ μᾶλλον
ἀγνοήθηκαν.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Καὶ πρῶτα ἀπ' ὅλα ἡ περιφημὴ αὐτὴ ἐκ-
θεση Γαλάνη - Ρέγκου, πού σὲ ἄλλη ἐποχὴ θὰ
γνώριζε, ἀναμφισβήτητα, μεγάλη ἐπιτυχία, κα-
ταδικάστηκε σὲ μιὰ μέτρια, σχετικῶς, κίνηση.
Μετὰ τὴν ὀμυδικὴ ἐκθεση τοῦ Δήμου νομίζουμε
πῶς ἡ παρουσίαση δειγμάτων ἐργασίας τοῦ Γα-
λάνη καὶ τῆς τελευταίας δημιουργίας τοῦ Ρέγ-
κου εἶναι τὸ σπουδαιότερο καλλιτεχνικὸ γεγονός
τῆς περιουχῆς περιόδου. Πρῶτα - πρῶτα γιὰ
ἔστω καὶ ἐλλιπῶς, μὰς γνώρισε μὲ τὸ μεγάλο
Ἑλληνα χαρακτὴ, πού μὰς ἄφησε γοητευμένους.
Φυσικά, δὲν ὑπῆρχε καμιά σειρὰ, μήτε καμιά
ὁμοιογένεια στὴν ἐκθεση τῶν ἐργῶν, ὅμως καὶ
αὐτὸ ἀκόμη ἦταν ἀρκετὸ. Ἀπὸ τὸ γνωστὸ

ἀλλ' ἀγέραστο ἐκεῖνο «Παῖδι στὸ ξύλι-
νο ἄλογο» μέχρι τίς νεκρὲς φύσεις καὶ
τίς «Διονυσίαις» τοῦ ὁ Γαλάνη ἀφίνει
νὰ φανῆ ἀπ' ἐνός μιὰ τέλεια γνώση τῆς
τέχνης του καὶ ἀπ' ἐτέρου τὸ μεγάλον
ταλέντο καὶ ἡ ἀνεξάντλητη εὐαισθη-
σία του. Δίπλα του, σιμὰ του, ὁ κ.
Ρέγκος μ' ὅλο πού δουλεύει σὲ διαφο-
ρετικὰ πεδία, μὲ διαφορετικὰ μέσα κι
ἐλότελα εἰκό του τρόπο, στέκεται περί-
φημα καὶ μὰς κάνει νὰ λησμονοῦμε τίς
πρῶτες ἐπιφυλάξεις μας γιὰ τὴν κοινὴ
παρουσίαση. Παρακολοῦθώντας τὴν σειρὰ
τῆς τελευταίας δημιουργίας τοῦ καλ-
λιτέχνη διαπιστώνουμε γιὰ μιὰ ἀκόμα
φορά, πῶς ὁ κ. Ρέγκος εἶναι ἕνα ἀπὸ
τὰ πιὸ σημαντικὰ κεφάλαια στὴ ζωγρα-
φικὴ τῆς πόλης μας. Ἀπὸ τὰ λάδια ὡς

Ν. Σαντοριναίου:
«Θερινὸ διαλογισμὸς».

τις ακουαρέλλες και τὰ περίφημα ἐκείνα σχέδια με χρωματιστό μολύδι, ὁ κ. Ρέγκος ἐπιβεβαιώνει τὴν ἀποψη ὅτι διαθέτει τέλεια τεχνική, πλούσιο και ἀνεξάντλητο σύνολο τρόπων ἐκφράσεως και ἀπαράμιλλη ἐργατικότητα.

v. μπ.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Ἡ περίοδος ἐκλείσει ὀριστικά με μιὰ ἐμφάνιση τῆς ὀρχήστρας τοῦ Ε.Ι.Ρ. πού αὐτὴ τὴ φορὰ διηύθυνε ὁ κ. Οἰκονομίδης. Ἐκεῖνο πού πρέπει νὰ σημειωθῆ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ εἶναι ὅτι αὐτὴ τὴ φορὰ ἡ ὀρχήστρα παρουσίασε μιὰ καταπληκτικὴ βελτίωση. Ὁ κ. Οἰκονομίδης κατῶρθωσε νὰ δώσῃ στὴ μάζα μιὰ καλλιγράμμη μορφή πού με ἐλάχιστη ἴσως προσπάθεια, θὰ μπορούσε ἀναμφιδόλως νὰ φθάσῃ τὸ τέλειο. Αὐτὸ ἰσχύει κυρίως γιὰ τὴν Συμφωνία ἀρ. 1 τοῦ Μπετόβεν πού δόθηκε ἀπλᾶ, τέλεια συγχρονισμένα και με καταπληκτικὴ φυσικότητα.

Μόνιμο μειονέκτημα τῆς Συμφωνικῆς μᾶς Ὁρχήστρας εἶναι τὰ πνευστὰ τῆς. Λίγα σχετικῶς, ἀλλὰ και μέτριας ποιότητας, ἡχοὶν ἄσχημα και ἐκνευριστικά και καταστρέφουν, τίς περισσότερες φορές, τὴν προσπάθεια τοῦ συνόλου. Στὴ Συμφωνία ἀρ. 5 τοῦ Τσαϊκόφσκι, και ἰδιαιτέρως στὸ Valse και τὸ Finale, τὸ μειονέκτημα αὐτὸ ἔγινε ἰδιαίτερα αἰσθητό. Ὁ κ. Οἰκονομίδης προσπάθησε και πέτυχε, βέβαια, νὰ πειθαρχήσῃ τὴν ὀρχήστρα ὥστε νὰ μὴν ξεφύγῃ ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ συνθέτη. Ἐν τούτοις, ὀρισμένα σημεῖα με γοργὸ ρυθμὸ, ἰδίως τοῦ Finale, δόθηκαν βεβιασμένα και νευρικά.

Στὸ κοντσέρτο τοῦ Μότσαρτ ἡ ὀρχήστρα, με σολίστ τὴν κ. Καλαφάτη - Τσιγαρίδα, παρουσίασε ἕνα ἄρτιο σύνολο. Ἡ κ. Καλαφάτη - Τσιγαρίδα ἀποφεύγοντας ὑπερβολὰς ἢ ἀδυναμίας, κατῶρθωσε νὰ διατηρήσῃ μιὰ ὁμοιομορφία σ' ἐλόκληρο τὸ ἔργο. Ἄν και γενικὰ ἡ καλλιτεχνίς δὲ μπόρεσε νὰ συγκινήσῃ, ὁ καθαρός τῆς ἦχος και ἡ ἀξιόλογη τεχνικὴ τῆς συνετέλεσαν ὥστε νὰ πετύχῃ ἕνα καλὸ σύνολο. Ἐν τούτοις, θὰ πρέπει νὰ σημειωθῆ ὅτι, πολλές φορές, ἡ ὀρχήστρα σκέπαζε τὸ πιάνο. Δὲ θὰ μπορούσαν τάχα νὰ ἀποφευχθοῦν κάτι τέτοιες μικραδυναμίες; Μήπως εἶναι σωστὴ ἡ ἀποψη ὅτι σ' αὐτὸ φταίει ἡ κακὴ τοποθέτηση τοῦ πιάνου ἀνάμεσα στὴν ὀρχήστρα;

φ. μ.

ΘΕΑΤΡΟ

Τὸ κοινὸ μᾶς, φέτος τὸ καλοκαίρι, θὰ ἀναγκασθῆ νὰ περιορισθῆ στὶς δυνατότητες τοῦ θεάσου Βίλμας Κύρου. Ἐχουμε κι ἀλλοῦ μιλῆσει γι' αὐτὸ τὸ θέμα ὥστε νὰ καταντᾷ ἐπανάληψη κάθε νῆα μᾶς κρίση. Τὸ θέατρο τοῦ εἴδους πού προσφέρει ἡ κ. Κύρου δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτύχῃ τίποτε τὸ ἀξιόλογο, γιατί οὔτε τὸ Μαγυανοπήγαδο, οὔτε οἱ Μαριονέττες, οὔτε τὰ ἄλλα ἔργα πού παρουσιάσε ὁ θεάσος εἶναι δυνατόν θὰ θεωρηθοῦν ὡς πνευματικὰ ἐπιτεύγματα, με οἰανδήποτε ἐπιείκεια και ἂν κριθοῦν. Πάντως ὑπὲρ τῆς κ. Κύρου εἶναι τὸ γεγονός ὅτι ἐργάζεται εὐσυνείδητα μέσα στὰ πλαίσια πού διόλεξε, ἀποφεύγει τίς χυδαιότητες και ἀναγνωρίζοντας τίς δυνάμεις τοῦ θεάσου, δὲν ἀποπειράται νὰ ἐξαπατήσῃ τὸ κοινὸ, ὅπως ἄλλοι συναδελφοὶ τῆς ἐπραξαν παλαιότερα. Τούλαχιστον γι' αὐτὸ τῆς χρωστοῦμε σεβασμὸ και εὐγνωμοσύνη.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Μιὰ θεατρικὴ ἐπιτυχία στὸν κινηματογράφο εἶναι σχεδὸν πάντα μιὰ μετριότητα. Ἄν δὲ θυμόμασταν τὸ «Λεωφορεῖο» τοῦ Καζάν θὰ παραλείπαμε τὸ «σχεδόν». Γιατί και «ὁ Μίστερ Ρόμπερτς», και «τὸ Γαλάζιο Φεγγάρι» ἀλλὰ και «ἡ Βασιεὶα Γαλάζια Θάλασσα» ἐπαληθεύουν τὴν ἀποψή μᾶς. Φυσικά, τὸ τελευταῖο (με τὴ Βίβιαν

Ἀη, τὸν Κέννεθ Μοῦρ και τὸν Ἔρικ Πόρτμαν ὀδηγημένους ἀπὸ τὸν Λίτβαν) κατορθώνει κάπως νὰ σταθῆ ἀλλὰ και πάλι διατηρεῖ τὴν θεατρικότητα πού εἶναι γιὰ τὸν κινηματογράφο, τουλάχιστον, βασικὸ σφάλμα.

Ἡ «Γυμνὴ Αὐγὴ» (Ὀδύσευ) ἦταν μιὰ εὐχάριστη ὄρα στὴν καλοκαιρινὴ δίψα, ἀλλὰ μόνον αὐτὸ. Ἴσως με μεγαλύτερη προσπάθεια, με λιγότερη ψυχογραφία, με μικρότερη διάθεση γιὰ ξεπερασμένα κοινωνικά συμπεράσματα και με περισσότερη κίνηση νὰ εἶχε γίνει μιὰ ἐπιτυχία.

v. μπ.

ΠΡΙΝ ΑΡΧΙΣΗ Η

ΝΕΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

μιὰ ἀνασκόπηση

ΝΙΚΟΥ ΜΠΑΚΟΛΑ

τῆς προηγούμενης καλλιτεχνικῆς

Χρονιάς

Τώρα, πού ἀναγκάζεται κανεὶς νὰ κυττάξῃ πίσω του και ν' ἀναμετρήσῃ τίς προσπάθειες και τίς ἐπιτεύξεις ἐνὸς ἐλόκληρου χρόνου, εἶναι, νομίζουμε, ἀδύνατο νὰ κρύψῃ κάποιο μικρὸ χαμόγελο ἱκανοποίησης. Φυσικά θὰ πρέπει ν' ἀναγνωρισθῆ ἀπὸ τὴν πρώτη ὥρα πὼς στὴ Θεσσαλονικὴ δύσκολα μπορεῖ νὰ μιλήσῃ κανεὶς γιὰ ἐπιτυχίες. Τὸ χαμόγελο ὅμως τῆς ἱκανοποίησης εἶναι γιὰ τίς προσπάθειες πού ἔγιναν και πού, ἂν δὲν στέφθηκαν τίς περισσότερες φορές με ἐπιτυχία, αὐτὸ

ὀφείλεται, ὄχι τόσο στὴν ἔλλειψη δυνάμεων, ὅσο στὴν ἔλλειψη ὁμόνοιας και συντονισμοῦ. Ἀπὸ τὸ χρόνο πού πέρασε μπορούμε νὰ διακρίνουμε τίς δυνάμεις ὅσο κι ἂν εἶναι ἀκόμη ἀσχηματοποίητες. Ὁ Δῆμος, ὁ Ραδιοφωνικὸς Σταθμὸς, ἡ «Τέχνη» μᾶς πείθουν ὅτι με τὴν καλὴ τους διάθεση μπορούν νὰ παρουσιάσουν κάτι ἄρτιο.

Ἀλλὰ ἂς μιλήσουμε και γιὰ τὸ κοινὸ, τὸν μεγάλο αὐτὸ ἀδικημένο. Πολλοὶ ἀμφισβητοῦν κίολας τὴν ὑπαρξή του, ἄλλοι τὸ θεωροῦν ἀνώριμο· μερικοὶ πιστεύουν πὼς ὑπάρχει. Ἀλλὰ, θὰ ρωτήσουμε, ποιὰς εὐκαιρίες δόθηκαν στὸ κοινὸ τῆς Θεσσαλονικῆς, και γενικώτερα τῆς ἐπαρχίας, νὰ δημιουργηθῆ, νὰ ἀνθρωθῆ και νὰ μορφωθῆ; Κάθε πότε παρακολοθεῖ ἡ Θεσσαλονικὴ καλὸ θέατρο, σοβαρὴ μουσικὴ, ἀξίες ἐκθέσεις εἰκαστικῶν τεχνῶν; Ἀραιότατα. Μὰ τότε πὼς θὰ δημιουργηθῆ τὸ καλλιεργημένο και πολυάριθμο ἐκεῖνο κοινὸ πού μᾶς ζητοῦν; Ὑπάρχει μιὰ μάζα εὐπλαστὴ πού χρειάζεται στροφή, ἐργασία, προσπάθεια γιὰ νὰ μεταβληθῆ σὲ ἀνθρώπους καλλιεργημένους, πού θὰ ἀπαρνηθοῦν τίς σωρηδὸν προσφερόμενες ἀηδίες κάθε μορφῆς και θὰ ἀγαπήσουν τίς σωστές, τίς ἀξίες ἐκδηλώσεις. Θὰ πρέπει ἄρα νὰ ὑπάρξουν, ἂν δὲν ὑπάρχουν, και οἱ πλάστες, οἱ

μῦστες, οἱ ἀφιλοκερδεῖς ἐκεῖνοι πνευματικοὶ ἄνθρωποι, καλλιτέχνες καὶ ἀρμόδιοι, ποῦ θὰ δοθοῦν μὲ τὴν ψυχὴν τοὺς στὸ ἔργο αὐτὸ.

Παίρνουμε τὴν «Τέχνην». Μὲ ἐλάχιστα μέσα, ἀλλὰ μὲ πολλὴ ὄρεξη, οἱ ἄνθρωποι ποῦ τὴν ἔδρυσαν καὶ ποῦ τὴν διοικοῦν πασχίζουν φιλότιμα νὰ παρουσιάσουν μιὰ ὅσο τὸ δυνατό σοβαρὴ καὶ πλούσια καλλιτεχνικὴ καὶ πνευματικὴ κίνηση. Ἡ σειρά τῶν συναυλιῶν τῆς, ἡ κινηματογραφικὴ Δέσχη καὶ τὸ περιοδικὸ κριτικῆς ποῦ ἐκδίδει εἶναι, νομίζουμε, ἀξιόλογα προσφορά. Κι ὅμως οἱ ἄνθρωποι ποῦ τὰ δημιουργοῦν δλ' αὐτὰ δὲν εἶναι οὔτε ἐπαγγελματίες καλλιτέχνες, οὔτε πεπειραμένοι διευθυντές, οὔτε καὶ οἰκονομικὰ τράστ. Κάθε ἄλλο. Ὅμως τὰ καταφέρνουν. Πράγμα ποῦ σημαίνει ὅτι ὑπάρχουν οἱ δυνατότητες πνευματικῆς καὶ καλλιτεχνικῆς ἀναγέννησης στὴ Θεσσαλονίκη.

Ἀντίθετα ὑπάρχει ἡ Διεθνὴς Ἐκθεση. Πολλοὶ πόροι, μεγάλα γραφεῖα, ἀρκετὴ κριτικὴ ἐνίσχυση. Ὅμως καμία ἐπιτυχία, οὔτε κἀν μιὰ προσπάθεια στὸ τομέα τῆς τέχνης καὶ τῆς διανοήσεως. Ποιὲς εἶναι οἱ δυνατότητες τοῦ μεγάλου, τοῦ μέγιστου αὐτοῦ οργανισμοῦ, μπορεῖ εὐκολὰ κανεὶς νὰ τὸ ἀντιληφθῇ. Θὰ μπορούσε τὸν μῆνα αὐτὸ ἡ Θεσσαλονίκη νὰ γίνῃ Σαλτσμπουργκ, Ἐδιμβούργο, Βενετία κι ὅτι, ἄλλο θέλετε. Δὲν γράφουμε ὑπερβολές. Εἶναι σίγουρο πὼς θὰ μπορούσε. Σκεφθεῖτε τὴν συρροὴ τῶν ξένων, τὴν ἔμπορικὴ δραστηριότητα, τὴν κίνηση τοῦ χρήματος αὐτῶν τῶν ἡμερῶν. Κι ἕστερα θυμηθεῖτε τί θέαμα παρουσιάζει ἡ Ἐκθεση, ἡ πόλη δόλοκληρη, ὅταν κλείσουν τὰ περίπτερα κι ἀρχίσει ἡ ἀνθρωποθάλασσα τῆς ἄσκοπης βόλτης. Ὅλος αὐτὸς ὁ κόσμος θὰ μπορούσε νὰ συντηρήσῃ καὶ θέατρα καὶ συναυλίες καὶ χοροδράματα κι ὅτι, ἄλλο ἄξιο καὶ καλὸ διοργανώονταν. Πῆρε ὅμως κανεὶς μιὰ τέτοια πρωτοβουλία, σκέφτηκε νὰ μετατρέψῃ τὴν Ἐκθεση σὲ ἓνα πανηγυρικὸ φεστιβάλ, ὅπου θὰ συμμετέχε ὅλος ὁ πληθυσμὸς κι ὀλόκληρη ἡ ἐνδοχώρα; Ὅχι, βέβαια! Φυσικὰ κι ἐδῶ ὁ ὑδροκεφαλισμὸς τῆς Ἀθήνας, ποῦ σὲ τελευταία ἀνάληψη εἶναι ὁ κύριος καὶ μοναδικὸς ὑπεύθυνος ὅλης τῆς κακοδαιμονίας, ἔπαιξε τὸ ρόλο του. Τὸ φεστιβάλ Ἀθηνῶν θὰ μπορούσε κάλλιστα νὰ εἶναι φεστιβάλ Θεσσαλονικῆς, ἐνῶ ἡ πρωτεύουσα (ποῦ δὲ τῆς λείπουν, ἄλλωστε, οἱ καλλιτεχνικὲς ἐκδηλώσεις κάθε εἴδους) θὰ διοργάνωνε ἓνα ἄλλο, σ' ἄλλη ἐποχὴ τοῦ ἔτους, τὴν ἀνοιξιά νὰ ποῦμε. Κάθε λογικὸς ἄνθρωπος μπορεῖ ν' ἀναγνωρίσῃ ὅτι κανένα ἐμπόδιο δὲν ὑπάρχει. Χρειάζεται μονάχα καλὴ θέληση. Κι αὕτη εἶναι ποῦ λείπει.

Κλασσικὸ παράδειγμα ὁ ραδιοφωνικὸς σταθμὸς ποῦ τελευταία κατάντησε ἓνα ἄβουλο παράρτημα τῆς Ἀθήνας. Δεῖτε τὰ προγράμματά του καὶ ἀναρωτηθεῖτε ἂν βοηθοῦν, ἔστω καὶ στὸ ἐλάχιστο, στὴ δημιουργία ἐκπολιτιστικῆς κινήσεως. Τίποτε!

Ἵπάρχει καὶ τὸ αἰώνιο θέμα τοῦ θεάτρου τῆς Θεσσαλονικῆς, ποῦ κατάντησε πλεόν ὑπόθεση κομμικοτραγικῆ. Συσκέψεις, ἐπισκέψεις ἀρμόδιων, ὑποσχέσεις, μελέτες ὅλα χωρὶς ἀποτέλεσμα μὲ τὴν διασκεδαστικὴν, πράγματι, δικαιολογία ὅτι δὲν ὑπάρχει κοινὸ γιὰ νὰ τὸ στηρίξῃ οἰκονομικὰ. Ἀλλὰ ἐὰν ἦταν δυνατόν νὰ σταθῇ μὲ τῆς εἰσπράξεις του ἓνα θέατρο ἀξιόσων δὲν θὰ ἤπρξε ἀνάγκη τόσων συμβουλίων καὶ συνθετικῶν ἐγκεφάλων, γιατί ἀπλοῦστατα θὰ σχηματίζονταν ἓνας ἄριστος θίασος καὶ θὰ ἐγκαθίστατο ἐδῶ μονίμως. Ἀλλὰ μήπως τὸ Ἐθνικὸ Θέατρο Ἀθηνῶν ἢ ἡ Λυρικὴ βγάλουν τὰ ἔξοδά τους; Ἀσφαλῶς ὄχι, ἀφοῦ διατηροῦν τεράστιο ἀριθμὸ ἠθοποιῶν, τεχνικῶν καὶ λογῆς. λογῆς συμβούλων κι ἀφοῦ, ἐπὶ πλεόν, πολλὰς φορές δίδονται παράστασεις πρὸ κενῶν καθισμάτων.

Γι' αὐτὸ, τὸ ξαναῆμε, ὁ τόπος πρέπει νὰ στηριχθῇ στὴς δυνάμεις του: Ὁ Ἄγιμος ποῦ εἰδεῖς ὅτι ἔχει τὴν ἀνάλογη προθυμία θὰ πρέπει νὰ συνεργασθῇ μὲ κάθε καλλιτεχνικὸ στοιχεῖο, μὲ ἄξιους πνευματικὸς ἀνθρώπους καὶ νὰ προχωρήσῃ σὲ μιὰ σοβαρὴ ἐργασία, κι ὄχι σὲ ἀσυντόνιστες κινήσεις. Πάντως δὲ λησμονοῦμε τὴν Ἐκθεση στὴ Χ.Α.Ν.Θ. τοὺς λογοτεχνικοὺς διαγωνισμοὺς, τῆς συναυλίας του. Διατηροῦμε ὅμως ἐπιφυλάξεις ὡς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα. Τὰ πρόσωπα ποῦ θὰ ἐπιλεγοῦν θὰ πρέπει νὰ εἶναι τὰ πλεόν ἐνδεδειγμένα. Οἱ ἐνέργειες μελετημένες, μὲ μεγάλη περιθώρια προτοιμασίας καὶ δοκιμῶν καὶ ὄχι «δοσιεῖς τοῦ ποδαριοῦ». Οἱ προσωπικὲς φιλίες θὰ πρέπει νὰ μποῦν στὴν ἄκρη, τὸ ἴδιο καὶ οἱ τυχόν ἀντιθέσεις, καὶ νὰ ὑπολογισθῇ μόνον ἡ ἀξία καὶ τὸ ἦθος. Χρειάζεται σοβαρότητα, ἀυταρπνήση, μεγάλῃ εὐρύτητα μυαλοῦ καὶ ψυχῆς. Διότι καὶ οἱ εὐθύνες εἶναι τεράστιες!

Σὲ λίγο ἀρχίζει ἡ χειμερινὴ περίοδος. Τίποτε ἀκόμη δὲν ἔχει γίνῃ καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα θὰ ἐπαναληφθοῦν τὰ γνωστὰ ἐκεῖνα προχειροκαμώματα. Σὲ μιὰ τέτοια περίπτωση ἂς ἀναμετρηθῇ καθένας τῆς εὐθύνες του κι ἂς σκεφθῇ ὅτι στὸ τέλος ποῦ ἀδιάφορα ἀφῃνει νὰ σχηματίζεται γύρω του θὰ βουλιάζῃ ἀναπόφευκτα καὶ ὁ ἴδιος.

κριτικὴ

ΠΟΛΥΒΙΟΥ ΑΡΚΑΔΙΝΟΥ

Ἡ ἑσωτερικὴ κρίσις τοῦ Κ.Κ.Ε. (Πολιτικὴ Βιβλιοθήκη, τεῦχος 1: Εἰσαγωγή, Μάρκος Βαφειάδης, τεῦχος 2: Γιώργης Σιάντος, τεῦχος 3: Κώστας Καραγιώργης.

Ἡ «Πολιτικὴ Βιβλιοθήκη» ἔχει σκοπὸ νὰ παρουσιάσῃ ἐπίσημα κείμενα τῶν πολιτικῶν κομμάτων τῆς χώρας, τὰ ὅποια εἶναι διδακτικὰ γιὰ τὸ ρόλο τους στὴ διαμόρφωση τῆς ἑλληνικῆς πραγματικότητος.

Τὰ πρῶτα τεύχη τῆς Π. Β. περιλαμβάνουν τὰ ἐπίσημα κείμενα τοῦ Κ.Κ.Ε., τὰ ἀναφερόμενα στὴν τελευταία περίοδο τῆς ἱστορίας του καὶ συγκεκριμένα στὴν ἑσωτερικὴν του κρίση.

Ἡ προτίμηση τῶν ἐπισήμων κειμένων τοῦ Κ.Κ.Ε. ὀφείλεται ἀφ' ἑνὸς μὲν στὸ ἐκτάκτως ἀποκαλυπτικὸ περιεχόμενο τῶν δημοσιευμάτων αὐτῶν τῶν ἀνωτάτων ἡγετῶν τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τῶν ἐπισήμων ἀποφάσεων τῶν τελευταίων ὀλομελειῶν τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε., οἱ ὁποῖες παραμένουν ἄγνωστες στὸ πολὺ κοινὸ, καὶ ἀφ' ἑτέρου στὰ διδακτικὰ συμπεράσματα τὰ ὅποια ὀδηγεῖ ἡ ἀντικειμενικὴ τους μελέτη.

Καὶ τὰ τρία βιβλία ἀποτελοῦν μιὰ θεωρία εὐκαιρία γιὰ νὰ γνωρίσῃ κανεὶς ἀπὸ κοντὰ τὸν διαβρωτικὸ τρόπο τοῦ σκέπτεσθαι τῶν κομμουνιστῶν, καθὼς καὶ νὰ καταποισθῇ κανεὶς γιὰ τὴν ἀποπνικτικὴ ἀτμόσφαιρα, ποῦ βασιλεύει στὴν ἔξοκνητη αὐτὴ παράταξη.

Ἡ «Πολιτικὴ Βιβλιοθήκη» ἀξίζει νὰ γίνῃ κτήμα ὅλων τῶν Ἑλλήνων, γιατί ἀποτελεῖ μιὰ θετικὴ συμβολὴ στὴν διερεύνηση τοῦ θέματος «κομμουνισμὸς στὴν Ἑλλάδα».

ΠΕΤΡΟΥ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΩΤΗ

Ἐγχειρίδιον Ἐλευθέρου Πολίτου, Ἀθήνα, 1955. Σκοπὸς τοῦ βιβλίου αὐτοῦ, ὅπως τονίζει καὶ ὁ συγγραφέας, εἶναι νὰ δώσῃ στὸν Ἕλληνα πολίτη τὰ μέσα γιὰ νὰ πάρῃ μιὰ συνειδητὴ θέση στὴν πάλῃ μεταξὺ ἐλευθερίας καὶ δλοκληρωτισμοῦ, ποῦ ἀποτελεῖ τὴν σκληρὴ μοίρα τοῦ αἰώνα μας.

Ἡ μελέτη αὐτὴ ἀρχίζει ἀπὸ τὴν πιθανὴ καταγωγή τοῦ κράτους, ἐπεκτείνεται στὴν ἐξέλιξή του, περιλαμβάνει τῆς μορφῆς ὀργανώσεώς του, καθὼς καὶ τὰ κοινωνικὰ συστήματα καὶ τῆς σχετικῆς θεωρίας. Τὸ δεύτερο μέρος ἐξετάζει τὸν κομμουνισμὸ στὴν θεωρία, στὴν πράξη καθὼς καὶ τὰ θέματα ἢ «Σοβιετικὴ Ἔνωση καὶ ὁ κόσμος» — «Ὁ κομμουνισμὸς στὴν Ἑλλάδα».

Τὸ Ε.Ε.Π. εἶναι μιὰ ἐξαιρετικὴ προσεκτικὴ μελέτη γιατί μ' ἓνα τρόπο σαφῆ, σύντομο καὶ διδακτικὸ, χωρὶς κομπῶδη σχήματα καὶ δογματικὲς ἀυθαιρέσεις ἢ ἀνεδαφικὲς ρητορίες, ἐκθέτει ζητήματα καὶ γεγονότα, μὲ τὴ βοήθεια τῶν ὁποίων ὁ ἀναγνώστης εἶναι σὲ θέση μόνος του νὰ καταλήξῃ σὲ συμπεράσματα.

Χωρὶς ἀμφιβολία τὸ Ε.Ε.Π. διαβάσεται μὲ ἐνδιαφέρον. Στὰ χέρια ἐνὸς νέου ἀποκτᾶ ἀκόμη μεγαλύτερη σημασία. γιατί τὸν κατατοπίζει σὲ θεμελιώδη προβλήματα τοῦ καιροῦ μας, τόσο ἀπὸ θεωρητικὴ ἀποψη ὅσο καὶ ἀπὸ πρακτικὴν ἔθεση.

Ὅπως ὀρθὰ τονίζει στὸν πρόλογό του ὁ συγγραφέας, πρέπει νὰ εἴμαστε κατατοπισμένοι στὰ προβλήματα καὶ στίς αὐταπάτες, ποῦ δημιουργεῖ σήμερα ὁ κομμουνισμὸς. Γιατί ἐλευθέρως ἄνθρωπος καὶ ἐλευθέρως πολίτης σήμερα εἶναι ἐκεῖνος, ποῦ τάχθηκε στὸ πλευρὸ τῆς δημοκρατίας συνειδητὰ καὶ ποῦ διαθέτει τὸν ἀπαιτούμενο ἐξοπλισμὸ γιὰ νὰ μάχεται καὶ νὰ νικᾷ, ὄχι μόνον στὸ πεδίο τῆς θυσίας ἀλλὰ καὶ στὸ πεδίο τῶν ἰδεῶν.

ΣΩΚΡΑΤΗ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ

Σπασμένα νεῦρα, (μιὰ νουβέλλα καὶ πέντε διηγήματα σὲ 127 σελ., Ἀλεξάνδρεια 1954). — Ὁ συγγραφέας ἔχει παρουσιάσει τὴν ἐργασία του ἀπὸ τὸ 1910 ἀκόμη. Τὰ Σ. Ν. εἶναι συμπαθητικὴ προσφορά καὶ τίποτα ἄλλο. Κινεῖται σὲ μιὰ ἰδιόρρυθμη ἀτμόσφαιρα, ποῦ πολλὰς φορές ἐνίξει. Ἴσως οἱ «κραιπές τῆς ἔχτις αἰθθησης», ὅπως χαρακτηρίζεται μ' ἓναν ὑπότιτλο τὰ Σ. Ν. νὰ μὴν εἶναι προσιτὲς στὸν καθένα.

κ.μ. οἶκ

Κ. Π. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

«Οἱ Μυροφόρες κι' ἄλλα Ποιήματα», Ἀθήνα 1955.— Μία ἐξαιρετικά καλαίσθητη συλλογή, μὲ τριανταεννέα ποιήματα καὶ ἄριστα εἰκονογραφημένο πολυτελές ἐξώφυλλο, ἔρχεται νὰ προσθέσῃ ἀκόμη ἓνα τίτλο ἀξιοσύνης, στὸν ποιητὴ.

Μία μυρουδιά τελετουργίας καὶ μουσικῶν ἀνατάσεων, γεμάτων ἀπὸ ὑποβλητικὴ ἱεροπρέπεια, τὸ κύριο γώρισμα. Γνωρίζομα τὸν Κωνσταντινίδη καὶ στὶς ἀπόλυτα αὐστηρὲς μορφές τοῦ στίχου κι' ἔτσι, αὐτό, πού ἄλλοῦ θὰ τὸ σημειώναμε ὡς χαλαρότητα, ἐδῶ παίρνει τὴ μορφή ἀνανέωσης. Σημειώνω τὰ ποιήματα *Ἀντιγόνη* καὶ *Κλεοπάτρα*, στὰ ὁποῖα ὁ Κωνσταντινίδης βρίσκει τὸ πραγματικὸ σχῆμα τῶν μεγάλων αὐτῶν μορφῶν—συνδύλων. Ἡ συλλογὴ αὐτὴ, ἀποτελεῖ μίαν θετικὴν προσφορὰ στὸν ποιητικὸ μας λόγο.

ΑΩΡΟΥ ΦΡΑΝΤΖΗ

Χειμερινὸ (ποιήματα), Ἀθήνα 1956. Δεκατέσσερα ποιήματα, μέσα σὲ μίαν καλοτυπωμένη ἐκδοση, ἀπὸ τὰ ὁποῖα, τὰ πέντε στὴ δύσκολη καὶ ἀπαιτητικὴ μορφή τοῦ σονέτου.

Ἐνας, ἀπαλὰ μελαγχολικὸς λυρισμός. Ἀμφιβολία καὶ γιὰ τὴ μάχη πούχει κερδηθεῖ ἀκόμα. Πάντως τὸ «*Χειμερινὸ*» τοῦ Α. Φ. στέκεται ὡς μίαν ὄψη τεχνικῆς ἀπόδοσης, ἀνάμεσα στὶς τόσες ἀξεκαθάριστες ἀκόμα ποιητικὲς φωνές, μὲ εἰλικρινεῖα δοσμένη. Ἄξιζι τὸν κόπο νὰ διαβάσῃ.

Σημ.—Ὅσα βιβλία κριθῆκαν στὸ προηγούμενόν μας τεύχος καθὼς καὶ τὰ δύο τελευταία κυκλοφοροῦν ἀπὸ τὸ Πρακτορεῖο Πνευματικῆς Συνεργασίας.

—Ὅσα βιβλία στέλνονται διπλὰ κρίνονται. Τὰ μόνά ἀναγγέλλονται.

ΠΗΡΑΜΕ ΤΑ ΕΞΗΣ ΒΙΒΛΙΑ

Μαρίας Ρουσιᾶ: Κύπρος (θιγγήματα - Χρονικὸ) — Μαρίας Ράλλη: Περίπατος στὴν Γερμανία (ταξιδιωτικὲς ἐντυπώσεις) — Μαν. Γιαλουράκη: Παρίσι (ἐντυπώσεις) — Κωνσταντίνου Κύρρη: Τάσεις καὶ ροπὲς τοῦ πνεύματος καὶ τῆς τέχνης τοῦ καιροῦ μας (μελέτη) — Ἀντώνη Μυστακίδη: Ἡ ἱστορία μιᾶς Πολιτείας — Νίκου Καράμπελα: Ἀνθολογία Μεσογίων ποιητῶν — Κούλας Γιακαρίνη: Οἱ κληρονόμοι (μυθιστόρημα) — Τίτκας Γρίκα: Ἡ δίψα τοῦ καλαμιτοῦ (ποιήματα) — Μήτσου Λυγίζου: Μουσική, οἱ Τελευταῖοι (ποιήματα) — Διλίνας Ταβερνάρη: Περσικὲς σὲ χαιρετῶ (ποιήματα) — Κρίτωνος Ἀθανασούλη: Ξενοδοχεῖον ὁ Κόσμος (ποιήματα) — Νίκου Παπαδημητρίου: Ἰωνία (ποιήματα) — Δημητρίου Χαμπουλίδη: Σπουδὲς (Στίχοι σὲ πεζό).

Σημ.—Ἀπὸ τὰ βιβλία αὐτὰ ὁρισμένα θὰ βιβλιοκριθοῦν στὸ ἐπόμενόν μας τεύχος.

ΠΗΡΑΜΕ ΤΑ ΕΞΗΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

«*Τέχνη*» τῆς Μακεδονικῆς Ἑταιρείας «*Τέχνη*» τεύχος 4-5.— «*Ζυγός*», Ἰούλιος, τεύχος 9ον.— «*Νέα Ἑστία*», τεύχη 696, 697, 698 699.— «*Μαθητικὸν Περιοδικὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Γυμνασίου Ἀμμοχώστου*», τεύχος 9ον.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ἰωαν. Μπαμπ.: ὁ «Βίαιος Ἐραστής». Τολμηρὸ γιὰ τὸ περιοδικὸ μας. Καὶ λίγο ἀπίθανο, γενικώτερα.— Γ. Μ. Μ.: Γιατὶ ἀνόνομα; Ἡ μελέτη σας γιὰ τὴν «*Ἀγάπη*» ἔχει δημοσιεύσῃ. Περιμένουμε καινούργια συνεργασία σας.— Μαν. Κοκαπλ.: Περιμένουμε νὰ συμπληρώσετε τὴ μελέτη σας γιὰ τὴ «*Φοιτητικὴ Ὑγεία*», ὥστε νὰ δημοσιευθῇ ὀλοκληρωμένη.— Α. Κ.: Καὶ σεῖς ἀνόνομα. Δὲν ἀπαντοῦμε σὲ ἐπιστολὰς χωρὶς εὐανάγνωστες ὑπογραφές.— Β. Βλαχ.: Δεχομεθα ὑποδείξεις ἀπὸ ἄλλους, κι αὐτὸ εἶναι καθῆκον κάθε συναδέλφου, πού ἐνδιαφέρεται γιὰ τὸ περιοδικὸ μας. Λάβαμε ὅπ' ἔψη τίς δικές σας. Οἱ σελίδες θὰ ἀξήθοῦν στὸ προσεχὲς μέλλον.

Ὅσοις μᾶς ἔγραψαν κολακευτικὰ γιὰ τὴν προσπάθεια τῶν «*Φοιτητικῶν Γραμμάτων*», θερμὰ εὐχαριστοῦμε. Ἡ ἠθικὴ συμπαράσταση τῶν συναδέλφων εἶναι τὸ καλύτερον τῶν τικῶν γιὰ νὰ συνεχίσουμε.

Ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ

Προκηρύσσεται ἀπὸ τὰ "Φοιτητικά Γράμματα"

Τὰ καλύτερα ἀνέκδοτα

— Θὰ δημοσιεύονται μὲ πληρωμὴ 20 δραχμῶν τὸ ἓνα.

— Οἱ ἀποστολεῖς τους θὰ βραβεύονται μὲ ἓνα λογοτεχνικὸ βιβλίο γιὰ κάθε δημοσιευόμενον ἐξαιρετικὰ πετυχημένο ἀνέκδοτο.

ΦΟΡΟΙ

Στὸ μάθημα τῆς Δημοσίας Οἰκονομίας.

Ὁ καθηγητής: Πόσων εἰδῶν φόρους ἔχουμε;
Ὁ φοιτητής: Ἀναλόγως μὲ τὸν τρόπο πού εἰσπράττονται ἀμέσους καὶ ἐμμέσους.
Ὁ καθηγητής: Ἀναφέρατε ἓναν ἔμμεσο φόρο.
Ὁ φοιτητής: Ὁ φόρος γιὰ τὰ ζῶα, π.χ. τὰ σκυλιά.
Ὁ καθηγητής: Γιατὶ εἶναι ἔμμεσος φόρος;
Ὁ φοιτητής: Διότι τὸν καταβάλλουν οἱ ἄνθρωποι. Ὅχι τὰ ζῶα...
Ὁ καθηγητής: Λαμπρά.

ΤΡΙΑΝΤΑΕΝΑ

Ὁ ἀείμνηστος καθηγητὴς Μιχαλακέας σὲ ὦρα τμηματικῶν ἐξετάσεων:

— Πέστε μου, κύριε, πόσας κοιλίας ἔχει ὁ ἐγκέφαλος;
(τέσσερεις ὑπάρχουν).
— Μία..., καὶ ὕφος.
— Μόνον, τινάζεται ἐπάνω ὁ ἀείμνηστος.
— Συγγνώμην κ. καθηγητά, δύο.
— Μόνον; Ξαναρωτᾷ ὁ καθηγητής.

Καὶ γιὰ νὰ μὴν πολυλογοῦμε, μὲ τὸ μόνο, καὶ τὸ τόσες, τὸ πράγμα ἔφτασε στὶς δεκατέσσερεις. Κι ὁ καθηγητὴς ἐτοιμάζεται γιὰ ἄλλο «μόνο», ὁπότε συνεξεταζόμενος τραβᾷ ἀπὸ τὸ μανίκι τὸν δράστη καὶ τοῦ λείει ἐμπιστευτικά:
— Σταμάτα. Πάει γιὰ τριανταένα. Θὰ σὲ κάψῃ.

ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Στὶς τμηματικὲς ἐξετάσεις τῆς Νομικῆς:

Ὁ καθηγητής: Σᾶς παρακαλῶ νὰ μοῦ πῆτε, ἐσεῖς Κύριε, τί καλεῖται νομικὸν πρόσωπον.
Ὁ φοιτητής: Νομικὸν πρόσωπον καλεῖται τὸ πρόσωπον πού ἀσχολεῖται μὲ τοὺς νόμους.
Κ.— Ὅρθως! Δηλαδή ἐγὼ εἶμαι νομικὸν πρόσωπον.
Φ.— Βεβαίως. Καὶ μάλιστα διαπρεπές...
Κ.— Ἐσεῖς, κύριε, εἶσθε νομικὸν πρόσωπον;
Φ.— Ὅχι ἀκόμη, κύριε καθηγητά, ἐλπίζω ὁμως σύντομα νὰ γίνω...
Κ.— Αὐτὸ νὰ μὴ τὸ ἐλπίζετε ποτέ, ἐφ' ὅσον ἔχετε τέτοιες ἀντιλήψεις.

ή φοιτητική κίνηση

Σ
Ε
Π
Τ
Ε
Μ
Β
Ρ
Ι
Ο
Σ
1956

Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΗΣ Ε.Φ.Ε.Ε.

Για την ολοκλήρωση του έργου της Προσωρινής Διοικούσης Έπιτροπής, της Έθνικής Φοιτητικής Ένώσεως Ελλάδος, διμελής αντιπροσωπία της Ε.Φ.Ε.Π.Θ. κατέβηκε στην Αθήνα, όπου σε συνεργασία με τους συναδέλφους της Δ.Ε.Σ.Π.Α. καταρτίστηκε το καταστατικό της Ε.Φ.Ε.Ε.

Το καταστατικό αυτό, που έγινε κατ' αρχή δεκτό και από την Ανώτατη Βιομηχανική Σχολή θα αποσταλή και προς τα άλλα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, ώστε κατά την πρώτη σύνοδο της Γενικής Συνελεύσεως της Ε.Φ.Ε.Ε., που θα γίνει τον ερχόμενο Νοέμβριο ή Δεκέμβριο στην Αθήνα να έχει λάβει την τελική του μορφή.

Ηδη ή Προσωρινή Διοικούσα Έπιτροπή της Ε.Φ.Ε.Ε. αφού τελείωσε εγχείρων το κύριο έργο της, θα προβή σ' όλες τις κατάλληλες ενέργειες για την λύση των ζητημάτων που απασχολούν τον σπουδαστικό κόσμο της Ελλάδος. Με τον τρόπο αυτό θα βοηθήσει τη Γενική Συνέλευση της Ε.Φ.Ε.Ε. να χαράξει τη μελλοντική πολιτική της, που θα άπτεται όλων των φοιτητικών και εθνικών προβλημάτων.

Η σύγκληση της Γενικής Συνελεύσεως της Έθνικής Φοιτητικής Ένώσεως Ελλάδος θα αποτελέσει μία αποφασιστική ενέργεια για την πρόωθηση των αιτημάτων μας, τον αντίκτυπο της οποίας θα νιώσει όλη ή ζωή της χώρας.

ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΡΑ

Τετραμλής έπιτροπή της Ένωσεώς μας έπεσκέφθη τον κ. Υπουργό Παιδείας κατά την έδώ πρόσφατη παραμονή του και του ανέπτυξε τα ζητήματα που απασχολούν τους Φοιτητές της Θεσσαλονίκης.

Στον κ. Υπουργό έτονίσθη ότι είναι έντελώς άδικος ή αύξηση των διδάκτρων και έξεταστών, γιατί καταντά άπαράδεκτη ή λύση να έπωμίζονται οι Φοιτηται τα βάρη των έλλειμάτων του δημισίου προϋπολογισμού.

Οι νέοι της χώρας, όπως είναι γνωστό, δεν άποτελούν προνομίου τάξη, ώστε να ένδεικνυται ή έπιβάρυνσή τους με πρόσθετα βάρη. Αντίθετα έπρεπε να αύξηθη το κυβερνητικό ένδιαφέρο προς τους νέους, γιατί σ' αυτούς κυρίως θα στηριχθή το κράτος μελλοντικά.

Ο κ. Υπουργός ύποσέχηκε την ευνόικη έξέταση των αιτημάτων μας, τά όποια περιλαμβάνονταν σε σχετικό μας ύπόμνημα.

ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Συνεχίζεται ή άποστολή έντύπου ύλικού στο έξωτερικό για τη διαφώτιση των ξένων επί του Κυπριακού.

Έπειδη έχουμε μερικές άντιρρήσεις ως προς τον τρόπο διενεργείας της διαφώτισεως αυτής, τις σχετικές ύποδείξεις τις περιλάβαμε σε άρθρο μας που βρίσκεται στη σελίδα 263 αυτού του τεύχους.

ΟΙ ΕΚΠΟΜΠΕΣ ΜΑΣ

Η έπιτροπή ραδιοφωνικών έκπομπών της Ένωσεως συνεχίζει τά προγράμματά της στους δύο ραδιοσταθμούς της πόλεως.

Με την άλλαγή του προγράμματος του Ε.Ι.Ρ., το φοιτητικό τέταρτο, που μεταδίδονταν κάθε Σάββατο στις 15.15, μεταδίδεται τώρα κάθε Δευτέρα την ίδια ώρα.

Η έκπομπή μας από το Ραδιοφωνικό Στ.θμό Ένόπλων Δυνάμεων, μεταδίδεται όπως και πρώτα κάθε Κυριακή από τις 18.30 - 19.

Συνεργασίες γίνονται δεκτές στην παρακάτω διεύθυνση:

Έπιμορφωτική Φοιτητική Ένωση Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Βασ. Σοφίας 36, Έπιτροπή Ραδιοφωνικών Έκπομπών, Θεσσαλονίκη.

ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Την καλοκαιρινή περίοδο τοποθετήθηκαν πολλοί συναδέλφοι ως είσπρακτορες στα Λεωφορεία και στην Έκθεση. Δυστυχώς οι αιτήσεις για την έξέυρωση εργασίας είναι τόσες πολλές, ώστε είναι άδύνατο να άνταποκριθούμε.

ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΜΑΣ

Το Γραφείο Διεθνών Σχέσεων και Τουρισμού της Ε.Φ.Ε.Π.Θ. στην προσπάθειά του να έμφυση στους έλληνες φοιτητές την ιδέα συμμετοχής σε κατασκηνώσεις εργασίας κατέβαλε πολλές προσπάθειες να άποστείλει εκπροσώπους της σε πολλά μέρη της Εύρωπης για το σκοπό αυτό. Έπετεύχθη ή συμμετοχή του συναδέλφου κ. Ιωάννου Μπιλιμάση στην κατασκηνωση εργασίας του Παγκοσμίου Συμβουλίου των Εκκλησιών εις το Τούρκου της Φιλανδίας. Ειδικότερα όμως θα μάς άπασχολήσει ή συμμετοχή των συναδέλφων Άρ. Κατρανίδη, Χρυσού. Σαββίδη και Γεν. Παπανικολάου στην κατασκηνωση εργασίας στην Αμερικανική Γεωργική Σχολή Θεσσαλονίκης, που την διοργάνωσε το Πανεπιστήμιο του Κορνέλ από την Ίθάκη της Νέας Υόρκης.

Πιο κάτω σας δίνουμε μιά μικρή περιγραφή, από την κατασκηνωση αυτή, του συναδέλφου κ. Παπανικολάου:

«Η κατασκηνωση στην Α.Γ.Σ. άρχισε στις 10 Ίουλίου και τε-

λείωσε στις 7 Αυγούστου. Πήραν μέρος 10 Έλληνες, 2 Ίρακινοί, 3 Λιβανέζοι, μία Καναδέζα, και 34 Αμερικανοί φοιτητές (17 άγόρια και 16 κοπέλες).

Οι Αμερικανοί ήρθαν από τη χώρα τους άεροπορικώς μέχρι το Άμστερνταμ της Ολλανδίας και από εκεί διέσχισαν την Εύρωπη σε τρεις εβδομάδες με δύο φορτηγά άυτοκίνητα. Ο καθένας τους κατέβαλε περί τά 1000 δολάρια για τά έξοδα ταξιδιού, παραμονής στην Ελλάδα, τροφή, και για τά ύλικά που θα χρησιμοποιούσαν στην κατασκηνωση. Σκοπός της κατασκηνώσεως ήταν ή δωρεά ένδης κτιρίου στην Α.Γ.Σ. που θα χρησιμοποιήθην, όταν τελειώσει, ως έντευκτήριο, καθώς και ή κατασκευή έννεα χιλιάδων τούβλων από τοιμέντο. Έστερα από μιά εβδομάδα όλοι είχαν γίνει τέλειοι τεχνίτες Ίσως μερικοί ή και μερικές να ρωτήσουν «και οι κοπέλες τι έκαναν;» Οι κοπέλες δούλευαν κι αυτές μαζί με τους άνδρες και όχι λίγες φορές κάναμε και τις πιο δύσκολες δουλειές. Και σ' όλο το διάστημα του ένός μηνός που διήρκεσε ή κατασκηνωση δεν άκουσαμε από κανένα στόμα τη λέξη «κούραση» ή «κουράστηκα». Κι όταν τους παρακολουθούσαμε στη δουλειά τους έβλεπαμε να βάζουν όλο τους το ζήλο, γιατί συνέβαλλαν σε κάτι χρήσιμο.

Οι ύπόλοιπες ώρες ήταν ελεύθερες. Το μεσημέρι πηγαίναμε για μπάνιο καθώς και το βράδυ, όταν είχε φεγγάρι. Κάθε άπόγευμα μετά το δείπνο γινόταν ένας μικρός έσπερινός από

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Φ.Ε.Π.Θ. συνεδριάζει

Χάνς Όρλόβσκι : Οί Μούσες, ένώ θάβουν τήν σωρή του Όρφώως — Ξυλογραφία.

μία δυάδα κατασκηνωτών και επακολουθούσε μία μικρή όμιλία.

Γιά τώ δώσωμε στους ζένους μία όσο τώ δυνατόν πληρέστερη εικόνα τής Ελλάδας είχαμε οργανώσει μία σειρά από όμιλίες και εκδρομές. Έτσι ό καθηγητής του Αμερικανικού Κολλεγίου κ. Ίατριδής έκανε μία άνασκόπηση τής Ιστορίας τής Ελλάδας. Ο κ. Βάρνεϋ, μηχανικός στά φράγματα έκτροπής τών ποταμών Άξιού και Άλιάκμονος, προσέβαλε περίπου 1000 φωτεινές εικόνες από τή ζωή τής Ελλάδας. Ο κ. Lavedale, διευθυντής τής Α.Γ.Σ. τούς μίλησε γιά τή ζωή στά ελληνικά χωριά. Οί κ.κ. Παπάς και Μεταλλινός τούς έδίδαξαν άντιστοιχώς ελληνικά τραγούδια και ελληνικούς χορούς με τή συμμετοχή του Λυκειου Έλληνίδων. Και οί έξένοι, μπορού να πώ, ότι αποδείχτηκαν άριστοι μαθηταί.

Έπίσης οργανώθηκε τουριστικός περίπατος στά μνημεία τής Θεσσαλονίκης. Τους έγινε όμιλία σχετικά με τήν Όρθόδοξη Χριστιανική Έκκλησία και επακολούθησε συζήτηση πάνω στό θέ-

μα αυτό. Ο κ. Παπατιού, υπάλληλος του ύπουργείου Γεωργίας, τούς μίλησε γιά τήν άγροτική κατάσταση στην Ελλάδα. Ο πρόξενος τών Η.Π.Α. κ. Χοτζέ έκανε μία άνασκόπηση τής πολιτικής καταστάσεως στην Ελλάδα. Ο κ. Φωτεινόπουλος, επιθεωρητής δημοτικών σχολείων, και ό καθηγητής του Πανεπιστημίου μας κ. Φραγκίστας μίλησαν γιά τήν εκπαίδευση στην Ελλάδα. Τέλος ό κ. Πόλιος, διευθυντής τής Έθνικής Τραπέζης Ελλάδος και Άθηνων, μίλησε γιά τήν έμπορική και οικονομική κατάσταση τής Ελλάδας. Γιά τώ Σαββατοκύριακο πού δέ δουλεύαμε, είχαμε διοργανώ-

σει τουριστικές εκδρομές σε διάφορα μέρη τής Ελλάδας. Έτσι έγινε μία εκδρομή στη Θάσο, Καβάλα, Φιλίππους, Δράμα και Σέρρες. Στη Θάσο φιλοξενήθηκαν σε σπίτια τών κατοίκων και έμειναν πολύ ευχαριστημένοι από τήν περιποίηση. Έκείνο πού έκανε τους ζένους, και μιάς τούς Έλληνες βέβαια, να μείνουμε κατάπληκτοι ήταν ή ύποδοξη και ή ελληνική φιλοξενία πού μιάς έγινε στη διήμερη εκδρομή μας στην Έπανωμή. Τό έπόμενο Σαββατοκύριακο επισκεφθήκαμε τά φράγματα του Άξιού και Άλιάκμονος καθώς και τή Βέροια, Νάουσα, τό χωριό Κοπανός Ναούσης (όπου και φιλοξενήκαμε, ύστερα από μία θεομοτάτη ύποδοξη) και τήν Έδεσσα. Και τέλος όταν ή κατασκήνωση έληξε έγινε και ή μεγάλη εκδρομή στους Δελφούς, Άθήνα και άρχεται μάλιστα Αμερικανοί πήγαν και στην κρουαζιέρα τών νήσων άπ' όπου γύρισαν κατενθουσιασμένοι.

ΟΙ ΕΞΟΡΜΗΣΙΣ ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ

Η συνέχεια τών εξορμήσεων μιάς κατέλαβε στό πειστήριο. Γιά τόν λόγο αυτό θά συνεχίσουμε και στό ερχόμενο τεύχος τήν δημοσίευση τών συμπερασμάτων από τήν έπαφή μας με τήν θψαιθρο.

ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΜΑΣ ΤΕΥΧΟΣ

Πανηγυρικό και προς τιμή τών νέων φοιτητών του Πανεπιστημίου μας, θά είναι τό έπόμενο τεύχος τών Φοιτητικών Γραμμάτων, τό όποιο και θά μοιρασθώ σ' ένα μεγάλο άριθμό πρωτοετών.

Η Ε.Φ.Ε.Π.Θ. θά καταβάλει προστάθειες ώστε ή επάνδρωση πολλών υπευθύνων θέσεων κατά τις έκλογές του Δεκεμβρίου να γίνει από νέους φοιτητάς, ώστε τό έργο της να συνεχισθώ και στό μέλλον με τήν ίδια άποδοτικότητα

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΥ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟΥ

Έτος	Αριθμός έγγεγραμμένων	Πραγματοποιηθείσα παρουσία
1950 - 1951	1360	34.896
1951 - 1952	1579	45.186
1952 - 1953	1745	44.394
1953 - 1954	2087	58.209
1954 - 1955	2168	69.918

ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ C.O.S.E.C.

Έχει άνακοινωθώ από τήν C.O.S.E.C. ότι ή 6η Διεθνής Φοιτητική Συνδιάσκεψη θά γίνει στην Peradeniya, Κεϋλάνη, από τις 11 ως τις 21 Σεπτεμβρίου. Βασικός σκοπός τής Συνδιάσκεψης θά είναι ή συνεργασία όλων τών φοιτητών. Αναμένεται ότι θά λάβουν μέρος πάνω από 55 Έθνικές Φοιτητικές Ένώσεις και από τις πέντε ήπειρους. Η Συνδιάσκεψη πού οργανώνεται από τό Φοιτητικό Συμβούλιο του Πανεπιστημίου τής Κεϋλάνης και τήν COSEC θά είναι ή πύ άντιπροσωπευτική συνάθροιση πού έγινε ως τώρα.

Σκοπός τής Συνδιάσκεψης είναι ή άναθεώρηση τών ύπαρχόντων σχεδίων, γιά τήν έμπρακτη συνεργασία τών φοιτητών σε πεδία όπως τά ταξίδια κι ή άνταλλαγή φοιτητών, διεθνείς φοιτητικές εκδόσεις, ειδικές συνδιασκέψεις, και σεμινάρια φοιτητών και ή μελέτη νέων προτεινομένων τρόπων δράσεως. Έπίσης θά συζητηθούν και θά έρευνηθούν τά παράπονα τών φοιτητών τής Ν. Αφρικής, Άν. Γερμανίας, Παραγουάης και Βενεζουέλας.

Ο άριθμός τής συμμετοχής στη Συνδιάσκεψη αδείχθηκε από 21 Έθνικές Φοιτητικές Ένώσεις πού ήταν στη Στοκχόλμη σε 52, στό Μπρίμινχαμ, όπου αποφασίστηκε ή 6η Διεθνής Φοιτητική Συνδιάσκεψη να είναι άφιερωμένη στην αγχώδια φοιτητική συνεργασία. Ένώ οι περισσότερες Έθνικές Φοιτητικές Ένώσεις έλαβαν μέρος στό Μπρίμινχαμ, ή Συνδιάσκεψη παρατήρησε ότι μερικές δέν είχαν παρουσίαση, κυρίως οί Έθνικές Φοιτητικές Ένώσεις τής Άν. Εδρώτης, τής Σοβ. Ένώσεως και τής Κίνας. Αποφασίσθηκε να γίνει μία ειδική προσπάθεια γιά να δηγηθούν όλες οί Έθνικές Φοιτητικές Όργανώσεις μέσα στό πλαίσιο τής συνεργασίας πού συζητήθηκε από τή Συνδιάσκεψη.

ό γ υ ρ ο ς του κόσμου

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΙΣ Η. Π. Α.

Η C.O.S.E.C. ιδρύθηκε στη 2η Διεθνή Φοιτητική Συνδιάσκεψη ως διοικητική άντιπροσωπεία τής Συνδιάσκεψης, πού συμπληρώνει με τήν συνεργασία τών Διεθνών Ένώσεων, τό Πρόγραμμα τών Δραστηριοτήτων, σχεδιασμένο από τή Συνδιάσκεψη πού διευθύνει όλη τή δράση. Τά γραφεία τής Γραμματείας βρίσκονται στό Λείπειν τής Όλλανδίας

Ένα άλλο ενεργό όργανο τής C.O.S.E.C. είναι ή Αποστολή Έρευνών και Αναζητήσεων (R.I.C.), πού ιδρύθηκε γιά να προμηθεύει τά πύ πληρή δυνατά στοιχεία στη περίπτωση πού διάφορες παραβιάσεις τής ακαδημαϊκής έλευθερίας ή τών δικαιωμάτων τών φοιτητών πέφτουν στην προσοχή τής Συνδιάσκεψης. Η R.I.C. είχε μέχρι τώρα 4 παράβολιες περιπτώσεις πού άφορούσαν τήν Ν. Αφρική, Άν. Γερμανία, Παραγουάη και Βενεζουέλα.

Στη περίπτωση τής Ν. Αφρικής έστάλη μία έρευνητική όμάδα αποτελούμένη από Δανούς, Όρλανδούς και Σουηδούς. Είχαν 125 συνεντεύξεις με 600 πρόσωπα σχετικά με τήν πανεπιστημιακή κατάσταση και τήν τηρουμένη τακτική ειδικά με τις προτεινόμενες έπεκτάσεις διαχωρισμού στα μέχρι τώρα άδιαχώριστα πανεπιστήμια του Capetown και Witwaterstand.

Μιά άλλη όμάδα από φοιτητές του Gold Coast, τής Ινδονησίας, Βραζιλίας και Έλβετίας έξελέγη γιά να επισκεφθώ τήν Άν. Γερμανία και να μελετήση τις παραβιάσεις τής ακαδημαϊκής έλευθερίας. Μιά όμάδα έπίσης θά άναχωρήσει γιά τή Παραγουάη και Βενεζουέλα.

Στό περιοδικό «Σχολείο και Κοινωνία» ό έκδοτής δημοσιεύει μιάν έκκληση γιά τήν άνάπτυξη τών ελληνικών σπουδών στις Ήνωμένες Πολιτείες. «Υπήρχε έποχή», λέει, «πού, όταν ένας συγγραφέας χρησιμοποιούσε ελληνικές φράσεις στό πρωτότυπο κείμενο, μπορούσε να είναι σίγουρος ότι ένα αξιόλογο ποσοστό τών άναγνωστών του θά τις κατανοούσε. Σήμερα, πρέπει να όμολογήσουμε, μόνο ένας πολύ τομηρός συγγραφέας θά διακινδύνευε να άλάτση τό κείμενό του με λατινικές ή άλλες ξενόγλωσσες φράσεις»

«Ο εκπαιδευτικός μας προσανατολισμός με τήν τόσο πρακτική θεώρηση τής παιδείας έφερε σαν αποτέλεσμα τών παρακμίων κα τό θάνατο τών κλασσικών σπουδών, στα γυμνάσια και τά κολλέγια. Είναι άξιο παρατηρήσεως ότι στα δημόσια σχολεία τής Νέας Υόρκης μόνο 4 μαθητές σπουδάζουν Αρχαία Έλληνικά. Κι όμως λίγα χρόνια πρωτότερα τό γυμνάσιο Erasmus Hall μονάχο του μπορούσε να είναι περήφανο γιά 14 σπουδαστές τών Αρχαίων Έλληνικών. Η πιθανότης να ύπάρχουν σπουδαστές τών Έλληνικών σε άλλα ιδιωτικά σχολεία ή σε άλλες εκπαιδευτικές περιφέρειες δέν άλλοιώθη τό γεγονός ότι τά Αρχαία Έλληνικά έχουν τελείως έξοστρακισθώ από τό πρόγραμμα τής μέσης εκπαιδευτικής στις Ήνωμένες Πολιτείες. Κι έτσι κανείς πιά δέ μπορεί να είναι αίσιδοςος γιά τό μέλλον τής διδασκαλίας τών Αρχαίων Έλληνικών στα Αμερικανικά κολλέγια και πανεπιστήμια.

Δέν κηρύσσουμε τήν ολοκληρωτική εισαγωγή τών Αρχαίων Έλληνικών στα γυμνάσια μας. Άς μείνουν ήσυχοί οι υπέρμαχοι τών πρακτικών αξιών. Έκείνο πού όσοπρίζουμε είναι να γίνουν τά Αρχαία Έλληνικά προσιτά

Η Ελλάς θά άντιπροσωπευθώ στό συνέδριο τής COSEC. Ηδη άνεχώρησαν γιά τήν Κεϋλάνη οί έπιλεγέντες συνάδελφοι.

στούς διαλεχτούς μαθητές που τὰ ἐπιθυμοῦν ἢ τὰ ἔχουν ἀνάγκη. Δὲν πρέπει οἱ σύμβουλοι τῶν μαθητῶν στὸν ἐπαγγελματικὸ καὶ ἐκπαιδευτικὸ τοῦς προσανατολισμὸ νὰ ὠθοῦνται ἀπὸ κίνητρα πρακτικὰ καὶ μονάχα. Θὰ μπορούσαν νὰ ἐνθαρρύνουν προικισμένους μαθητὲς στὴ σπουδὴ τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν γιὰ τὸν πλουτισμὸ τῶν γλωσσικῶν καὶ πολιτιστικῶν γνώσεών τους καὶ γιὰ τὴν πιθανὴ χρησιμοποίησή τους στὴ διδασκαλία τῶν κλασσικῶν σπουδῶν καὶ στὴν ἱστορικὴ ἢ φιλολογικὴ ἔρευνα.

Οἱ ἠνωμένες Πολιτεῖες ὀφείλουν νὰ ἔχουν ἕναν ἀξιόλογο ἀριθμὸ μελετητῶν τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς, ἔστω καὶ μόνον γιὰτὶ ὅλες οἱ ἐκπαιδευτικὰ ἐξελιγμένες χώρες περιλαμβάνουν τὰ Ἀρχαία Ἑλληνικά στὸ πρόγραμμά των σχολείων μέσης ἐκπαίδευσης».

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΝΩΣΙΣ

Στὸ «Δελτίο» τοῦ Αὐγούστου 1956 τῆς Διεθνούς Ἐνώσεως Πανεπιστημίων σημειώθηκε ἡ ἐγγραφή τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ὡς μέλους στὴν ὁμάδα τῶν 253 ἀνωτέρων ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων ποῦ συμμετέχουν στὴν ἐν. λόγφ Ἐνώση.

ΑΡΙΘΜΟΙ

Ἡ Δυτ. Γερμανία διαθέτει 22 Πανεπιστήμια δηλ. 1 Πανεπιστήμιο σὲ ἀναλογία 2.270.000 κατοίκους. Ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Γαλλία ἀπὸ 17 μὲ ἀναλογία 1 Πανεπιστήμιο γιὰ 2.653.000 καὶ 2.823.000 κατοίκους ἀντιστοίχως. Ἡ Ἰσπανία 12 μὲ ἀναλογία 1: 2.410.000, ἡ Ὁλλανδία 9 (1: 936.000 κατ.), Ἡ Ἑλβετία 7 (1: 673.000 κατ.), Ἡ Γιουγκοσλαβία 5 (1: 3.870.000 κατ.) καὶ ἡ Ἑλλάς 2 δηλαδή 1 Πανεπιστήμιο γιὰ 4.012.500.

ΓΑΛΛΙΑ

Φοιτητικὴ ἀντιπροσωπεία τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονπελιέ συναντήθηκε μὲ γερμανοὺς σπουδαστὰς τῆς Χάϊντελμπεργκ καὶ ἀποφασίστηκε ἡ διοργάνωση ἀνταλλαγῆς ἀπόψεων ἐπάνω σὲ θέματα ἱατρικῆς. Γιὰ τὴν καλύτερη ἀπόδοση τῶν ἐπαφῶν αὐτῶν θὰ γίνονιν τὰ ἀκόλουθα: 1) Ὁκτῶ ἢ δέκα φοιτητὰ τοῦ κάθε πανεπιστημίου θὰ παρακολουθοῦν μαθήματα στὸ ἄλλο. 2) Ἡ ἀνταλλαγὴ φοιτητῶν θὰ πραγματοποιηθεῖ τοὺς μῆνες Αὐγούστου καὶ Σεπτεμβρίου. 3) Οἱ ξένοι φοιτητὰ θὰ στεγάζονται μέσα στὰ νοσοκομεία ἢ θὰ φιλοξενοῦνται σὲ οἰκογένειες. 4) Θὰ παρακολουθοῦν κυρίως ἐργαστηριακὰ μαθήματα καὶ ἀσκήσεις χειρουργικῆς. 5) Κάθε φοιτητὴς θὰ διαλέγει τὸ πεδίο τῶν ἐρευνῶν του.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Τὸ Φοιτητικὸ Ἀντιπροσώπων ἐνέκρινε μὲ μεγάλη πλειοψηφία πρόταση νὰ ἀποσταλῆ στὴν κυβέρνησιν ψήφισμα μὲ τὸ ὁποῖο νὰ ὑποδεικνύεται ἡ ἀνάληψη διεθνῶν ἐνεργειῶν γιὰ τὴ διακοπὴ τῶν πυρηνικῶν δοκιμῶν καθὼς καὶ γιὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ζωῆς τοῦ πληθυσμοῦ.

ΔΑΝΙΑ

Τὸ μοντέρνο ἐννεαώροφο κτίριο τῆς φοιτητικῆς λέσχης «Ἐγκμοντ Πέτερσεν» προσφέρει τὶς ἀνάσεις του στοὺς ξένους περιηγητὲς ποῦ ἐπισκέπτονται τὴ χώρα τὸ καλοκαίρι. Τὸ προσωπικὸ τοῦ «Ξενοδοχείου Ρεστωράν» ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς

ἴδιους τοὺς φοιτητὰς, οἱ δὲ εἰσπράξεις θὰ διατεθοῦν γιὰ τὴ χειμερινὴ λειτουργία τοῦ οἰκηματος. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ οἱ Δανοὶ φοιτητὰ δὲν ἔχουν πιά ἀνάγκη τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ.

ΙΑΠΩΝΙΑ

Πάνω ἀπὸ 50.000 φοιτητὰ ἀπ' ὅλη τὴ χώρα διαμαρτυρήθηκαν ἔντονα γιὰ τὸ ἐκπαιδευτικὸ καὶ ἐκλογικὸ πρόγραμμα τῆς Κυβερνήσεως. Ἐπίσης ἐγκρίθηκε ψήφισμα διαμαρτυρίας γιὰ τὴ συνέχιση τῶν δοκιμῶν τῶν θερμοπυρηνικῶν ὀπλων.

ΠΑΝΑΜΑΣ

Μὲ τὴν ἐκκαιρία τῆς διασκέψεως τοῦ Λονδίνου γιὰ τὸ Σουεὶ ἢ Ἑθνικὴ Φοιτητικὴ Ἐνώση Παναμᾶ ἀποφάσισε νὰ ἀνακινήσῃ τὸ θέμα τῆς διώρυγας τῆς χώρας τῆς καὶ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν νὰ ἐγκρίνῃ συγκρότηση ἐπιτροπῆς ἀπὸ καθηγητὲς καὶ σπουδαστὲς ποῦ θὰ συζητήσουν τὶς δυνατότητες ἐθνικοποιήσεως ἢ διεθνοποιήσεως τῆς διώρυγας. Ἐπίσης ἀποφασίστηκε ἡ 16ῃ Αὐγούστου νὰ κηρυχθῇ ἡμέρα Ἐνισχύσεως τοῦ αἰγυπτιακοῦ ἔθνους».

ΣΑΛΒΑΤΟΡ

Συνήλθε τὸ πρῶτο Ἐθνικὸ Συνέδριο τῶν Φοιτητῶν τῶν Πανεπιστημίων τοῦ Σαλβατόρ καὶ ἀποφασίστηκε μετὰξὺ ἄλλων ἡ ἀνάπτυξη μορφωτικῶν σχέσεων μὲ τοὺς φοιτητὲς τῶν ἄλλων χωρῶν, ἡ ἀπαίτηση ἀκαδημαϊκῆς ἐλευθερίας καὶ αὐτονομίας τῶν Πανεπιστημίων, ἡ δημιουργία φοιτητικοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου, ἡ χορήγηση ὑποτροφιῶν κ. ἄ.

ΧΙΛΗ

Ἀποφασίσθηκε ἡ ἱδρυση Πολυτεχνείου στὴν πόλη Ἴκικα ποῦ βρίσκεται στὸ βόρειο τμῆμα τῆς χώρας. Τὰ κεφάλαια γιὰ τὴν ἀνάγεσιν τῶν ἐγκαταστάσεων θὰ χορηγηθοῦν ἀπὸ τοὺς φόρους τῶν πλουσίων ἐταιριῶν ἐξορύξεως ὀρυκτῶν ἀλάτων τῆς περιοχῆς.

Κούλας Μπεντιάση : «Ἀγωνία»

ΣΤΑΪΝΜΠΕΚ:

ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ ΤΗΣ ΕΔΕΜ

«ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ»

Ἔτσι ἐχαρκτήρισεν ἡ παγκόσμια κριτικὴ τὸ τελευταῖο μυθιστόρημά του. Πρόλογος τοῦ συγγραφέως εἰδικὰ γραμμένος γιὰ τὴν ἑλληνικὴ ἔκδοσι.

Μετάφρασις: Κοσμᾶ Πολίτη.

Ἐκδοσις: Βιβλιοπωλείου Α. Ν. ΣΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΟΤΡΩΝΗΣ

ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ

ΕΡΜΟΥ 29

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

“ΟΛΥΜΠΙΑ”

ΘΕΡΜΑ ΛΟΥΤΡΑ

ΙΑΜΑΤΙΚΑ:

Θαλάσσια δερμά, Θαλάσσια δειουχα, Θειουχα, Ἀτμόλουτρα ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΟΣ:

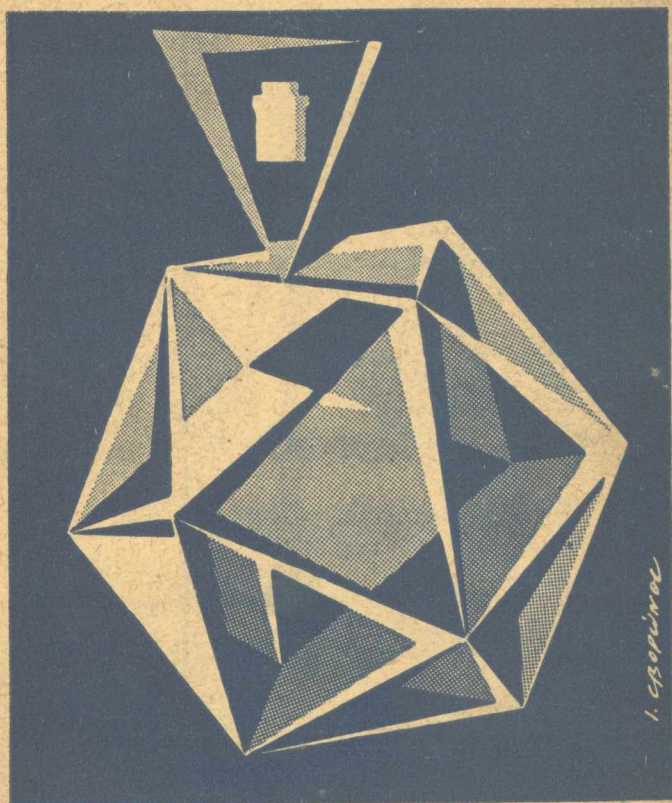
Μπανιέρες, Χαμάμ, Ντους

ΤΑ ΛΟΥΤΡΑ ΘΕΡΜΑΙΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΚΑΛΟΡΙΦΕΡ

Λειτουργοῦν καθημερινῶς ΟΛΥΜΠΟΥ 53 — Τηλ. 31-33

Ἀπὸ 7ης π. μ. ἕως 9 μ. μ.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

21-ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΙΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1956

